

financieel jaarverslag

2019

Inhoudsopgave

A	Verslag Raad van Toezicht	3
B	Bestuursverslag	5
I	Gevoerd beleid	5
II	Financiën	22
	A) 2019	22
	B) Financiële positie Singelland	23
	C) Continuïteitsparagraaf	25
III	Onderwijsprestaties	28
IV	Bedrijfsvoering	30
	Jaarrekening	
	Balans per 31 december 2019	33
	Staat van baten en lasten over 2019	34
	Kasstroomoverzicht over 2019	35
	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2019	36
	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	39
	Overige toelichting op de balans	43
	Toelichting op de onderscheiden posten staat van baten en lasten over 2019	45
	Overige gegevens	51
	Controleverklaring	52

A Verslag Raad van Toezicht

Activiteiten Raad van Toezicht in 2019

De Raad van Toezicht toetst besluiten, verslagen en ontwikkelingen binnen de kaders van het handboek governance op drie kernelementen:

- identiteit;
- continuïteit;
- kwaliteit.

Daarnaast weegt de Raad van Toezicht regelmatig -maar zeker eens per jaar- tegenstrijdige belangen af, waarbij de hoofd- en nevenfuncties van de leden in de vergadering worden geactualiseerd en worden beoordeeld op de kans op onverenigbaarheid respectievelijk mogelijke belangentegenstellingen.

De Raad van Toezicht is in 2019 in de gebruikelijke frequentie bijeen geweest. De agenda's werden voorbereid door de voorzitter, een lid van de Raad en de bestuurder.

In 2019 zijn, zoals gebruikelijk, werkbezoeken uitgevoerd bij alle OSG Singelland-locaties. Daarbij is gesproken met delegaties van leerlingen, ouders en medewerkers. Het thema was dit jaar 'leerling en ouderparticipatie'. De bevindingen zijn teruggekoppeld met de bestuurder in een aparte bijeenkomst. Het verslag van de werkbezoeken is gedeeld met alle belanghebbenden.

Daarnaast was er, in het kader van samenwerkingsrelaties, contact met (bijvoorbeeld) gemeenten. Ook vond een bijeenkomst over het eigen functioneren plaats. Die zelfevaluatie vond dit jaar plaats met begeleiding van een daartoe aangezochte externe deskundige. De conclusie was dat de Raad op veel aspecten van het toezicht aan de hedendaagse eisen en inzichten voldoet. In aanvulling op de evidente aandacht voor bijv. het strategisch beleidsplan zijn aanscherpende afspraken gemaakt over de aandacht hiervoor in de jaaragenda.

Vanzelfsprekend was er het jaarlijkse, overigens plezierige, contact met de MR van OSG Singelland. Ook waren leden van de raad aanwezig bij diverse bijeenkomsten van OSG Singelland, zoals de opening van het schooljaar en een symposium in- en over het Matrix Lyceum. Ook fungeerde een delegatie van de Raad als gesprekspartner bij de zogenaamde Bestuurlijke Visitatie.

De volgende (toezichthoudende) taken hebben in het verslagjaar in ieder geval omvat:

- De vormgeving van de (werk)bezoeken
- Aandacht voor het gesprek met de MR
- Het toezichtkader van het samenwerkingsverband
- Diverse (potentiële) samenwerkingsprojecten met andere onderwijsorganisaties
- Personele ontwikkelingen op hoofdlijnen als ook in enkele concrete gevallen
- De inkleuring per locatie van het (lopende) strategisch beleidsplan
- Kwaliteitsrapportages
- Goedkeuring van de jaarrekening en de (meerjaren)begroting
- Goedkeuring van het jaarverslag
- Aanwijzen van de accountant
- Het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school
- De bedrijfsvoering in het algemeen en aspecten daarvan zoals ziekteverzuim
- Huisvestings- en onderwijsaangelegenheden van diverse aard

Informatie benodigd voor goed toezicht

De Raad van Toezicht ervaart de informatieverstrekking door de bestuurder als zeer positief. Tegelijkertijd acht de Raad het van groot belang zelfstandig informatie te vergaren om het toezicht -maar ook de klankbordfunctie- goed te kunnen uitoefenen.

De Raad wil daarom zo goed mogelijk op de hoogte blijven van ontwikkelingen op de locaties van de school. Om die reden werden, evenals in voorgaande jaren, voorafgaand aan de reguliere vergaderingen regelmatig actuele ontwikkelingen op een locatie besproken met de betreffende locatiedirecteur en probeert de raad waar mogelijk bijeenkomsten bij te wonen.

Ook vond een gesprek met de Medezeggenschapsraad (MR) plaats. Dat gesprek gaat zowel over de ontwikkelingen als over de samenwerking tussen de MR en de bestuurder. Bij de bespreking van laatstgenoemde onderdeel is de bestuurder dan ook niet aanwezig. Geconstateerd is dat er sprake is van een voortgezette positieve constructieve samenwerking tussen MR en bestuurder. Het jaarlijks gesprek met de MR is overigens gebaseerd op het Reglement voor de MR.

In de loop van het jaar heeft de bestuurder de (leden van de) Raad benut als klankbord voor bestuurlijke dilemma's.

Gesprek

De remuneratiecommissie uit de Raad had, conform code Good Governance, een functionerings- c.q. beoordelingsgesprek met de bestuurder, waarvan de hoofdlijn is teruggekoppeld met de overige leden van de Raad. Dit jaar is dat gesprek mede gebaseerd op een door de bestuurder geleverde 360 graden feedback.

Financiën

Ook in dit verslagjaar is de behandeling van de financiële stukken voorbereid door de daartoe ingestelde auditcommissie uit de Raad. Besluitvorming vond plaats in de voltallige Raad. Diverse andere activiteiten zijn voorbereid door delegaties uit de Raad.

Governance

De Raad van Toezicht volgt de Governance Code voor het onderwijs c.q. de Code Goed Onderwijsbestuur. Daarom is er een bijeenkomst uitsluitend gewijd aan de diverse elementen van het eigen functioneren. Ook dit jaar heeft dat gesprek plaatsgevonden. Van de (positieve) bevindingen is een verslag gemaakt.

Commissies

De Raad heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid commissies voor bepaalde onderdelen van het takenpakket in te stellen. Dat zijn de remuneratiecommissie, de agendacommissie, de auditcommissie en de commissie onderwijs en kwaliteit (o en k).

Nevenfuncties bestuurder

De bestuurder had in 2019 de volgende nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Samenwerkingsbestuur Gearhing
- Voorzitter van het dagelijkse bestuur van de Coöperatie Pompeblêd
- Toezichthoudend bestuurder van de Stichting Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO
- Lid van het Bestuur van VOS/ABB
- Lid Algemeen Bestuur VO-raad

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de OSG Singelland kende in 2019 de volgende samenstelling:

- De heer O. van der Galiën (commissie o en k)
- Mevrouw A. Janssen (commissie o en k)
- De heer W. Knobbe (auditcommissie)
- De heer L. Maarleveld, voorzitter (agendacommissie en remuneratiecommissie)
- De heer J. Rijnhart (agendacommissie en auditcommissie)
- Mevrouw A. Schat - Zeckendorf (commissie o en k)
- Mevrouw T. Stoker (remuneratiecommissie).

Slot

In een relatief korte periode is de personele samenstelling van de Raad substantieel gewijzigd. Met het oog op een goed beeld en met aandacht voor gepast inwerken, is daarom besloten de werkwijze waarbij op locaties vergaderd wordt en waarbij contact met een vestigingsleiding een wezenlijk onderdeel is, te continueren. De Raad heeft aldus, zowel in samenstelling als in werkwijze oog voor continuïteit en blikkt vooruit op voortzetting van een degelijke en voorspelbare wijze van toezicht.

De Raad kijkt terug op een plezierig, en naar eigen oordeel, effectief toezichtsjaar.

B Bestuursverslag

Kernactiviteiten

Openbare scholengemeenschap Singelland is een brede scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs. Het adres van de hoofdvestiging is Van Haersmasingel 37, 9201 KN Drachten. Naast deze vestiging zijn er nog drie vestigingen in Drachten zonder spreidingsnoodzaak en twee vestigingen in Burgum en Surhuisterveen met spreidingsnoodzaak. In Burgum is bovendien sprake van een HAVOtop in samenwerking met CSG Liudger in een eigen gebouw. Bij wijze van bovenschoolse voorziening geeft OSG Singelland in samenwerking met RENN4 ook uitvoering aan het Matrix Lyceum, een school die passend onderwijs biedt voor havo/vwo-leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte op het gebied van leren en gedrag.

Doelstelling

De stichting heeft ten doel het bevorderen, in stand houden en doen verzorgen van voldoende openbaar voortgezet onderwijs in de regio die in elk geval gevormd wordt door de gemeenten Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van OSG Singelland is een openbare stichtingsvorm. Deze stichting is opgericht per 1 januari 1998 en heeft na een aantal fusies de huidige organisatorische omvang bereikt. Het nummer van de kamer van koophandel is 01080096.

Sinds 2010 is er sprake van een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het Handboek Governance.

Organisatiestructuur

Er is binnen Singelland per december 2010 sprake van een scheiding van bestuur en toezicht. Singelland heeft een College van Bestuur en een Raad van Toezicht. Het College van Bestuur wordt ondersteund door de controller, de diensten onder OSA (Ondersteuning Service en Advies), de beleidsmedewerker kwaliteitszorg, de afdeling P&O en het secretariaat.

OSG Singelland bestaat uit zes scholen. De directeur/rector vormt samen met de teamleiders het management c.q. schoolleiding van de school. De scholen hebben een eigen financiële verantwoordelijkheid en ontvangen de vergoedingen op basis van het soort onderwijs en het aantal leerlingen. Op basis hiervan wordt voor iedere school afzonderlijk en voor Singelland als geheel een begroting opgemaakt die ter vaststelling wordt voorgelegd aan het College van Bestuur. De Raad van Toezicht dient de begroting goed te keuren.

OSG Singelland onderschrijft de Code Goed Onderwijsbestuur, zoals deze is vastgesteld door de VO-raad.

I. Gevoerd beleid

1a. Strategisch Beleidsplan

Er is een cyclus van kwaliteitszorg ontwikkeld rond het strategisch beleidsplan 2018-2022 op basis waarvan inzichtelijk wordt gemaakt en wordt aangetoond of de organisatie ten aanzien van de strategische hoofdthema's op koers ligt. Deze evaluatie wordt jaarlijks voorgelegd aan de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht.

Aan het strategisch beleidsplan liggen de uitkomsten van Singelland 400 (S400) ten grondslag. Een indrukwekkende vertegenwoordiging (onder meer personeel Singelland, ouders/verzorgers, leerlingen, directeuren po/mbo en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven) van iedereen die op enigerlei wijze bij Singelland betrokken is, heeft bijgedragen aan de visie en missie van OSG Singelland en in het bijzonder de uitwerking ervan. Een co-creatie op basis van openheid, vertrouwen en gelijkwaardigheid. De gedachte dat niemand bestaat zonder de ander stond daarbij centraal.

Wat succesvolle aanpakken van differentiatie met elkaar gemeen hebben, is dat ze goed doordacht zijn en integraal worden uitgevoerd, en een bewuste onderwijsvisie is daarbij van groot belang. Het is dan ook belangrijk dat Singelland als geheel en de scholen in hun eigenheid tot een bewuste, expliciete onderwijsvisie gekomen zijn.

De koers die het proces om te komen tot dit strategisch beleidsplan heeft gekenmerkt, laat zich samenvatten als: van binnen naar buiten:

- groeien naar verantwoordelijkheid: voor jezelf en voor de ander
- persoonlijke ontplooiing binnen een leergemeenschap
- van de eigen binnenwereld naar een steeds grotere buitenwereld

Deze koers valt samen met de drie kerntaken die in het huidige denken over onderwijs worden geduid als subjectificatie (vorming van de persoon), kwalificatie (kennis en vaardigheden) en socialisatie (lidmaatschap van een gemeenschap; waarden en normen). Voor iedere school en Singelland als geheel is daarbij een evenwicht tussen deze kerntaken van essentieel belang.

De uitkomsten van S400 kunnen worden samengevat als drie verbindende thema's of pijlers onder het strategisch beleidsplan:

centrale gedachte:	- groeien naar verantwoordelijkheid: voor jezelf en voor de ander	
niemand bestaat zonder de ander	- persoonlijke ontplooiing binnen een (leer)gemeenschap	
	- van de eigen binnenwereld naar een steeds grotere buitenwereld	
drie centrale thema's		
<i>in het kader van subjectificatie en kwalificatie</i>		
<i>in het kader van socialisatie (en Bildung)</i>		maatwerk en keuzemogelijkheden
samenwerking	talent in ontwikkeling	

Niet alleen de ideeën zijn bij elkaar gebracht, maar ook de doelen. Daar zijn we het over eens geworden en daar hebben we over besloten. De doelen bieden de structuur voor dit beleidsplan en worden door de thema's met elkaar verbonden.

De doelstellingen en ambities voor de periode 2018-2022 laten zich samenvatten als het Singelland-Zes-Punten-Plan (SZPP) en worden in het Strategisch Beleidsplan uitgewerkt:

1. maatwerk
2. gelijke kansen
3. plusdocument
4. professionalisering
5. opleiden in de school
6. maatschappelijke opdracht

Enkele voorbeelden van concrete activiteiten en ontwikkelingen:

VHS

Op de VHS worden samenwerken, talent in ontwikkeling en maatwerk & keuzemogelijkheden als centrale thema's gehanteerd.

De implementatie van de nieuwe organisatiestructuur bevindt zich in het 1e jaar.

Teams werken resultaatgericht aan teamopdrachten, waarbij eerder ingezette interventies verder uitgewerkt of geborgd worden. Sommige interventies leveren een product op (bijv. Gouden weken), de meeste zijn procesmatig van aard.

Maatwerk

- Het onderwijskundige herontwerp van de GT leerweg wordt ingevoerd in 2020-20201 en bevat o.a. een flexibeler curriculum met kern- en keuzedelen. In de keuzedelen kiezen leerlingen voor verdiepen, verbreden of versterken.

- In klas 1 worden Talentlessen gegeven. Leerlingen kiezen een talentblok (10 mogelijkheden, bijv. vrijwilligerswerk doen, robotica enz.) waarin verschillende vaardigheden en competenties worden gestimuleerd.
- Specifiek bij instroom ISK leerlingen, maar ook in OOM wordt in toenemende mate gewerkt met individuele taken en vakkenpakketten.

Gelijke kansen

- Op de VHS wordt vanuit een eerder verstrekte subsidie rond gelijk kansen zowel in de kansrijke overstap PO-VO, als in de doorlopende leerlijn naar havo en mbo aan verbeterplannen gewerkt. In 2019-2020 zijn er meerdere ontmoetingen tussen leerlingen en de vervolgschool georganiseerd, dit betreft VHS-DL, maar ook VHS-Burgum. Contact met een decaan, het volgen van lessen, vroegtijdige ontmoetingen enz. Doel van deze plannen is het vergroten van kansengelijkheid.
- In klas 1 wordt vanaf 2020-2021 gewerkt met dakpanklassen. Nieuw is dat er dan geen aparte TL groep is maar Bk, KT en TH klassen.

Plusdocument

- Bij de diplomering in juli 2019 zijn de eerste plusdocumenten uitgereikt. We betrekken leerlingen bij besluitvorming. Een voorbeeld is leerlingen in de benoemingscommissies van twee nieuwe teamleiders. We proberen het plusdocument te borgen, te verstevigen door meer verbinding met de ingezette LOB en burgerschapslijn te verbinden.
- Elk team kent een leerling advies groep, leerlingen denken mee en hebben in toenemende mate inspraak. Leerlingen worden betrokken bij sollicitatiegesprekken van teamleiders.

Professionalisering

- Vrijwel alle docenten worden in 2019-2020 geschoold in loopbaancoaching. Dit is een traject van 15 klokuren, met o.a. als doel de leerling uit te dagen in het laten zien van autonomie (= ruggengraat)
- In samenwerking met De Beer en Zwartz is een inspiratiedag georganiseerd op 6 januari, waarbij de drie uitgangspunten van het recept centraal hebben gestaan: We zijn verbonden, Het is echt van mij, We zijn allemaal gelijk. maar niet hetzelfde.
- We werken aan een professionelere cultuur, van eiland naar wij- land: organisatorische, persoonlijke en onderwijskundige doelen zijn een geheel en versterken elkaar. Dit betekent ook investeren in samenwerken. We zien dit terug bij de manier waarop het herontwerp vormgegeven wordt, in expertgroepen en vanuit gedeeld leiderschap.
- Twee teamleiders hebben rond verstevigen SHRM de opleiding 'people management' bij de VO academie gevolgd. De volgende stap is het nieuw geleerde vertalen naar verbeterd handelen in de VHS.

Opleiden in de school

- In 2019-2020 bieden wij aan vier studenten een werkplekleren 4 stageplek, we werken enthousiast mee aan diverse stage vragen in de leerjaren daaronder, conform de Frosk afspraken.
- Collega's dragen bij aan de Singelland Academie, zoals Nynke de Graaf vanuit haar expertise op het vlak van talentontwikkeling en diversiteit.

Maatschappelijke opdracht

Goed openbaar onderwijs in een krimpende regio verzorgen, dat is de belangrijkste opdracht. Nieuwe activiteiten daarin zijn:

- aansluiten bij het gesprek over een veilige leefomgeving met de gemeente (JOS)
- omdat we cultuureducatie binnen een vmbo school belangrijk vinden is in februari in samenwerking met De Lawei, kunstwurk en Museum Drachten het eerste Beating heAERT festival op de VHS georganiseerd.
- een rookvrij schoolterrein is gerealiseerd.
- in klas 1 zijn de lessen 'Op expeditie' gestart binnen ons curriculum. Onze leerlingen werken aan prestaties in een periode van zes weken. Dit is betekenisvol, contextrijk en gericht op samenwerking. Bijv. vanuit het profiel zorg en welzijn werken leerlingen aan het organiseren van een gezellige ochtend voor bewoners van Nij Bertilla.

ISK

De ISK kon zich het afgelopen jaar weer gaan richten op onderwijskundige ontwikkelingen, nadat de intensieve verhuizingen achter de rug waren. In haar geheel kromp de school lichtjes. De instroom is afgenomen, ondanks de extra plaatsing afgelopen jaar van een zogenaamde Proces Opvang (POL) in Drachten. Dit betreft jongeren, die nog aan de start van de

asielprocedure staan en erg kort in Nederland zijn. Een tendens voor lange termijn is er echter nog niet uit te destilleren, aangezien de 'druk' op opvang groot blijft.

De belangrijkste onderwijskundige wijziging was, dat de school in kleine onderwijsteams is gaan werken en leerlingen zijn ingedeeld op een verwacht uitstroomprofiel V (vo), M (mbo), P (praktijkonderwijs) en de 18+ (uitstroom mbo of praktijk)

In de verdere schoolontwikkeling stonden drie kernbegrippen uit het nieuwe Strategische beleidsplan centraal: Maatwerk, Samenwerken, Talentontwikkeling.

Maatwerk

Er is een instrument ontwikkeld, waarmee we een beter zicht krijgen op wat een leerling nodig heeft in de periode op de ISK. Met behulp van deze Koerswijzer wordt informatie ingewonnen bij vervolgscholen. De school vertaalt dit naar een betere voorbereiding en aansluiting op het vervolgonderwijs: Praktijkonderwijs, mbo en voortgezet onderwijs.

Samenwerken

De ISK heeft 'ontwikkeltijd' gezamenlijk ingevuld met teamdagen. In enkele van deze dagen wordt gericht gewerkt aan het versterken van de samenwerking en communicatie in het team. Binnen de professionalisering wordt ingezet op leren van elkaar en met elkaar.

Leerlingen merken het in de lessen, omdat er vaker sprake is geweest van vakoverstijgende projecten en thema's. In het onderwijs is de school bezig gegaan meer samenhang te creëren in voorheen losse activiteiten

Talentontwikkeling

Naast de talenturen heeft de school inmiddels ook enkele projecten in uitvoering, zoals de schoolbrede uitvoering van 'Romeo en Julia' in De Lawei. Daarnaast wordt volop ingeschreven en meegedaan aan sporttoernooien of landelijke wedstrijden. De school wil daarmee momenten realiseren van verbinding, maar het zijn ook momenten waar leerlingen in staat bleken, boven zichzelf uit te stijgen en te glanzen. School wordt daarmee ook de plek waar je iets van trots en zelfvertrouwen kan hervinden.

VO Surhuisterveen

De locatie VO Surhuisterveen heeft sinds medio 2018 de samenvoeging van de locaties van het Lauwers College en Singelland definitief afgerond. Het talengebouw/open leercentrum en kantine zijn in 2018 in gebruik genomen. In 2019 hebben we als school de voordelen en de rust van deze uitbreidingen mogen ervaren na een intensieve periode van verbouwen en samenvoegen.

De beschreven activiteiten hebben als basis het locatieplan 2016-2019.

In het schooljaar 2018-2019 zijn de volgende activiteiten ontplooid:

Voorwaardelijke interventies

- De nieuwe kantine en talengebouw zijn in gebruik genomen en de pleinen zijn aangepast. Er zijn vergevorderde plannen om de kantine in 2020 te voorzien van nieuw meubilair.
- Er is verdere uitvoering gegeven aan het focusdocument, dit geeft richting invoering van de digitalisering en implementatie van de 21ste eeuwse vaardigheden. Het vak programmeren is inmiddels goed doorontwikkeld. Er zijn plannen voor het realiseren van 'een lokaal voor de toekomst' in 2020.
- Er is budget vrijgemaakt in de begroting om buitenschools leren mogelijk te maken.
- De nieuwbouw is volledig afgerond en gerealiseerd in 2018.
- Er is aandacht geweest voor de cultuur van VO Surhuisterveen in het kader van teamontwikkeling.
- Er zijn vanaf december 2018 tot eind november 2019 gezamenlijke teambijeenkomsten/werkmiddagen georganiseerd om aan de hand van het Singelland Zes-Punten-Plan een nieuw locatieplan 2019-2022 op te stellen.

Differentiatie

- Het digitaal werken en leren is verder ontwikkeld. Leerlingen in de 1e klas en 2e klas zijn schooljaar 18-19 gestart met een chromebook. Dit is herhaald in schooljaar 19-20 waardoor de eerste drie leerjaren volledig digitaal werken. Er zijn studiemiddagen georganiseerd om goed te kunnen werken met digitale methodes. We werken zoveel mogelijk met Learnbeat. Er is geregeld scholing geweest om het werken in learnbeat te ondersteunen.
- In augustus 2018 zijn we voor het tweede jaar gestart met het werken volgens de vernieuwde profielen en keuzevakken in de bovenbouw van vmbo basis en kader. Leerlingen hebben in Surhuisterveen een grotere keuze

gekregen, zodat zij hun programma meer op basis van hun kennis en interesses kunnen samenstellen. Na een evaluatie van de vernieuwde bovenbouw zijn er opnieuw keuzes gemaakt. De techniek gelden helpen ons om het techniek aanbod te verbreden.

- In de derde klas draait voor het tweede jaar een pilot waarbij leerlingen worden gemotiveerd door ze te belonen met meer vrije tijd bij goede resultaten waarbij we onvoldoendes niet accepteren en leerlingen verplichten de lesstof goed tot zich te nemen door het volgen van extra onderwijstijd. Het aantal deelnemende vakken is in 2018/2019 uitgebreid.
- In het Bouwen, Wonen en Interieur programma wordt veelvuldig samengewerkt met het mbo en bedrijfsleven om differentiatie mogelijk te maken.

Professionalisering

- Er is een locatiescholingsplan met veel professionele ruimte voor de individuele medewerker om keuzes te maken voor de ontwikkelingen waar hij of zij in wil participeren.
- Er is ingezet binnen het management op Peoplemanagement waardoor met meer persoonlijke aandacht voor de professionele medewerker, hij of zij het beste uit zichzelf kan halen.
- Er is in een aantal secties extra geïnvesteerd in de samenwerking en andere culturele aspecten die de samenvoeging met zich heeft meegebracht.
- Verschillende docenten hebben scholingen gevolgd in het kader van het bevoegdheden stelsel en de vernieuwde vmbo bovenbouw.
- In de eerste helft van 2019 is een herontwerp van het taakbeleid door de werkgroep gepresenteerd en geaccepteerd door het personeel.

Maatschappelijke opdracht

- De school heeft een schaal ontvangen voor de gezonde schoolkantine. De voorgestelde aanpassingen van de coördinator gezonde school zijn geëffectueerd.
- Bij de inrichting van de nieuwe kantine (2020) is rekening gehouden met gezondheid en bewegen gericht op jongeren.
- Leerlingen leren steeds in de praktijk. In alle afdelingen wordt gewerkt met levensechte opdrachten die we samen met maatschappelijke partners inrichten.

Burgum

Differentiatie

- iPads zijn ingevoerd in alle leerjaren. Dit houdt niet in dat blended learning niet van toepassing kan zijn. Binnen de HAVOtop worden nu ook de eerste stappen gezet om te gaan werken met digitale methodes.
- Veel secties zijn gaan werken met Learnbeat. Het streven is om te zijner tijd alle secties hiermee te laten werken. In tegenstelling tot wat we eerst verwachten, is dit niet goedkoper gebleken. Voorts houden de docenten de regie over de leerstof. Hierdoor zijn ze beter in staat om maatwerk te bieden.
- De overige vakken oriënteren zich op de leermiddelenmarkt om zo spoedig mogelijk de overstap te maken.
- Het doel is om in 2019 vooral met methodes te werken die worden aangeboden via Learnbeat, waardoor geïndividualiseerd leren mogelijk is.
- De locatie is bezig met het herontwerp van de onderwijsvisie, waarin meer ruimte is voor maatwerk.

Professionalisering

- Alle docenten volgen verplicht zes keer scholing per jaar. Het aanbod voor deze scholingen wordt middels intervisie samengesteld. De scholingen hebben betrekking op leerlingenzorg, digitalisering, persoonlijke ontwikkeling (mindset) en onderwijskundige ontwikkeling.
- Alle beginnende docenten volgen 4 keer per jaar intervisie naast de reguliere scholingsbijeenkomsten.
- Twee keer per jaar worden er intervisiebijeenkomsten voor alle docenten georganiseerd.
- Alle docenten hebben twee scholingen voor het gebruik van Learnbeat gevolgd. Op de locatie zijn momenteel drie zogenaamde experts op het gebied van werken en arrangeren met Learnbeat.
- Voor het OOP worden vooral individuele trajecten aangeboden voor wat betreft de ontwikkeling in de bijbehorende functies. Daarnaast organiseert de school ook voor het OOP gerichte ICT-scholingsbijeenkomsten.
- Rondom het thema Persoonsvorming en burgerschap, waar de locatie groots op inzet, worden zowel intern als externe trainingen gevolgd.
- Ook wordt via de werkgroepen ingezet op de thema's: formatief handelen en ook flexibel onderwijs. Hier worden ook scholingen voor gevolgd.

Maatschappelijke opdracht

- Aansluitend bij de maatschappelijke stage zijn er voor met name de BK leerlingen mogelijkheden gecreëerd om bezoeken te brengen aan bedrijven. In het nieuwe ontwerp van de onderwijskundige visie zal er met name voor

deze doelgroep ruimte zijn om meer met praktische vakken bezig te gaan, zodat ze beter worden voorbereid op de beroepsgerichte leerwegen.

- De talentenklas Maximus voorziet in een duidelijke behoefte voor de (hoog)begaafde leerlingen van de basisscholen.
- De school voert zes keer per schooljaar overleg met de gemeente en andere organisaties overleg over afstemming van jeugdbeleid en jeugdzorg in de regio.
- De school is bezig met een programma waardoor de leerlingen meer bij de lokale politiek worden betrokken. Doel is om de kloof tussen overheid en burgers te verkleinen.
- Ook heeft de school afgelopen periode ingezet op meer samenwerking met het PO. We hebben 3 dagen lesgegeven aan groep 8 van een basisschool om werkdruk te verlichten van het personeel, zodat de adviesgesprekken konden plaatsvinden. We onderzoeken of we dit kunnen herhalen in de toekomst

Het Drachtster Lyceum

Differentiatie

- In 2018 is gestart met het werken naar een flexibel rooster met als doel maatwerk voor leerlingen te creëren. In 2019 is dit praktisch vormgegeven door een werkgroep die als opdracht hadden te verkennen welke mogelijkheden er zijn in het flexibeler maken van het rooster en welke keuzes hierin voor het DL passend zouden zijn. Ook heeft de werkgroep een pilot voorbereid die in 2020 uitgevoerd zal worden.
- In 2019 is het plusdocument in de hele bovenbouw geïntroduceerd. Er zijn twee coördinatoren vastgesteld die aanvragen van leerlingen kunnen beoordelen, toezien op de communicatie en het uitreiken van de documenten bij (uiterlijk) de diploma-uitreiking.
- De school heeft in 2019 de keuze gemaakt de doorstroom van leerlingen van basisschool tot, minimaal, klas 3 te verbeteren. Daarbij is de keuze gemaakt het basisschooladvies als startpunt te nemen van een individueel groeiproces waarbij leerlingen drie jaren begeleiding, ondersteuning en les krijgen op het DL. Dit betekent in de praktijk meer aandacht voor coaching, individuele trajecten en mogelijkheid tot specialisatie/verdieping.
- In 2019 is begonnen met een pilot examen doen op een hoger niveau bij het vak Fries. Een aantal leerlingen van de havo zijn gestart met dit traject.

Professionalisering

- In 2019 wordt verder gewerkt aan het professionaliseren van de secties en de sectieleiders. Sectieleiders krijgen ondersteuning bij het vormgeven van hun rol binnen de sectie en de verantwoordelijkheden die hierbinnen te verdelen zijn. Ook de schoolleiding wordt hier verder in geprofessionaliseerd.
- De school heeft een collectief scholingsplan opgeleverd passend bij het vernieuwde taakbeleid. Hierin worden de kaders bepaald voor professionalisering van het personeel, welke rechten en plichten er zijn en op welke wijze dit verantwoord dient te worden.
- Er is sprake geweest van een ruim scholingsaanbod op school daarnaast is professionalisering via werkgroepen uitgebreid.
- De schoolleiding heeft zich verder geprofessionaliseerd in people management. Naast het herijken van de kaders waarbinnen gewerkt wordt, is er ook gekozen voor een andere inrichting van de organisatie passend bij kwaliteiten en belastbaarheid van de verschillende individuen.
- Een aantal collega's is aan de slag gegaan in bovenschoolse werkgroepen of samenwerkingsverbanden waarbij nieuwe expertise wordt opgedaan of wordt samengewerkt aan diverse projecten.
- Er is ruim aandacht geweest voor de PR activiteiten met als doel een eenduidiger beeld van de school te presenteren, een bredere naamsbekendheid te bereiken en positieve invloed te hebben op de aanmeldingen 2020-2021. Er is voor gekozen om een fulltime stagiaire multimedia in te zetten zodat deze nieuwe initiatieven voldoende tijd en aandacht kunnen krijgen.

Maatschappelijke opdracht

- De sectievoorzitters maatschappijleer is begonnen met het opstellen van een doorlopende leerlijn burgerschapsvorming. In 2019 is de eerste fase; het in kaart brengen van alle initiatieven van de verschillende vakken.
- De school heeft een prominente rol op zich genomen binnen de in 2018 opgerichte werkgroep 'Samen voor zero tolerance'. Dit betekent dat de coördinator gezonde school deelneemt aan diverse preventieve activiteiten binnen de gemeente Smallingerland.
- Het thema duurzaamheid is in 2019 een belangrijke pijler binnen het onderwijs geworden. Naast de aandacht die dit krijgt in de verschillende vaklessen, de initiatieven die onder het personeel zijn om afval te scheiden, is gestart met een solar boot traject voor leerlingen. In een werk/leertraject waarvoor leerlingen moesten solliciteren leren zij over duurzaamheid en zonne-energie en moeten zij zelf een boot bouwen en hiermee racen.

De Venen

In 2019 is er op organisatorisch vlak een duidelijke structuur neergezet op De Venen. Deze structuur heeft er mede voor gezorgd dat er een duidelijke omslag heeft plaatsgevonden naar een positieve werkbeleving en een goed leerklimaat. Van een verticaal georganiseerde structuur met een 4 hoofdig MT is er nu een definitieve horizontaal ingerichte structuur gebaseerd op de theorie van van der Hilst (Blauwdruk voor de emergente school, 2015) neergezet. De sturing vindt grotendeels horizontaal plaats d.m.v. coördinatoren. Deze hebben naast lesgevendende taken, ook nog specifieke verantwoordelijkheden op belangrijke resultaatgebieden (kwaliteitszorg, organisatie, zorg en begeleiding, stage, onderwijs, veiligheid). De overlegstructuur is efficiënter ingericht. Met ingang van dit schooljaar starten we de week met een bordsessie. Hier ligt de nadruk op planning, organisatie, doelen. De daadwerkelijke acties worden opgepakt binnen sprintgroepen en plenaire teamsessies. Binnen deze teamsessies ligt de nadruk op beleid, teamontwikkeling en kennisdeling.

Differentiatie

- In 2019 is er voor een aantal vakken passend digitaal lesmateriaal ontwikkeld. Dit is ontwikkeld door een medewerker van De Venen. Hierdoor kan er binnen de niveaugroepen beter gedifferentieerd worden en kan er een effectievere instructie verzorgd worden. Voor een aantal vakgebieden dient er nog lesmateriaal ontwikkeld te worden. Daarnaast moet er voor een aantal vakgebieden nog materiaal omgezet worden naar Learnbeat.
- In 2019 hebben we er voor gekozen om voor de vakken die een beroep doen op sociale competenties en weerbaarheid (leefstijl, rots en water) te werken met een specialist. Dit zijn lessen die veel voorbereiding en beleving vragen. Door dit bij één medewerker te beleggen die hier veel affiniteit mee heeft, sluiten de lessen beter aan bij de ontwikkelbehoeften van de leerlingen. Het aantal lessen dat verzorgd wordt door de mentor is beperkt tot de leerlijn uren, voor de overige vakken is gekozen voor 'specialisten'. Dit heeft een positief effect op de kwaliteit van de lessen maar zorgt er ook voor dat het contact met de mentor voor een enkele leerling als te minimaal gezien kan worden.
- Met ingang van schooljaar 19-20 worden de leerlingen vanaf leerjaar 4 ingedeeld in de praktijk route of de theorie route. Voorheen was de theorie route vooral bestemd voor de leerlingen die uitstromen naar de entree opleiding. Nu is het zo dat in samenspraak met de leerling en de ouders wordt gekeken naar onderwijsbehoefte, meer gericht op praktijk of meer gericht op leren. Het kan dus heel goed gebeuren dat een leerling in de theorie route uitstroomt naar werk maar zelf graag meer theorielessen willen volgen. De kans dat een leerling vanuit de praktijkroute uitstroomt naar de entreeopleiding is zeer gering. In de praktijkroute loopt de leerling 3 dagen stage (leerlijnen rekenen en nederlands komen te vervallen) en in de theorie route 2 dagen.
- Leerlingen in de theorie route krijgen een 2 lesuren in de week een keuzeblok aangeboden. Elke 10 weken kan er gewisseld worden. Omdat er bij de leerlingen een grote behoefte is voor meer engelse les is dit ook opgenomen in de keuzes. Hier is een docent van buitenaf voor aangetrokken. Verder kunnen leerlingen kiezen uit: installatietechniek, sport, klussen in en om het huis, creatief en koken.
- Met ingang van dit schooljaar ontvangen alle leerlingen van het praktijkonderwijs aan het eind van het jaar een diploma. Dit als ze aan de gestelde eisen hebben voldaan. Het kan zijn dat een leerling het diploma niet krijgt op basis van de gestelde eisen, in dat geval krijgt de leerling een bewijs van inschrijving en zijn / haar portfolio. Om dit diploma de juiste waarde mee te geven slaan de praktijkscholen in Friesland de handen ineen. Door middel van een gezamenlijke werkgroep komen wij een één diploma voor praktijkonderwijs. Binnen dit diploma is ruimte voor maatwerk en locatie specifieke zaken. Het diploma zal tezamen met het gezamenlijk ontwikkelde reglement de kapstok vormen die voor alle scholen geldt. De inrichting van het portfolio zal per locatie verschillen. Het proces wordt begeleid door effectief onderwijs.
- In dit schooljaar zijn we gestart met 2 lesuren NT2 op het lesrooster voor een aantal nieuwkomers. Het aantal nieuwkomers binnen het pro is groeiende. Op dit moment is dit al bijna 30%. We merken dat het voor deze leerlingen lastig is om aan te sluiten bij de reguliere lessen. Dit is nog bij lange na niet afdoende. We zijn nog druk doende om te kijken hoe we nog beter kunnen aansluiten bij de zeer specifieke onderwijsbehoefte van deze doelgroep.

Professionalisering

- Met ingang van schooljaar 2019 / 2020 hebben we ervoor gekozen om de professionele ontwikkeling zo "plat" mogelijk te organiseren. Daar waar binnen huidige gesprekkencyclus het plannen en bespreken van het leren- en ontwikkelen van de medewerker nog vooral plaatsvindt tussen de medewerker en de leidinggevende, hebben wij een andere wijze van leren en ontwikkelen opgezet binnen de Venen. Een manier die de verantwoordelijkheid van het ontwikkelen en daarnaast het functioneren volledig bij de medewerker legt. We noemen dit collectief leren. Collectief leren is het geheel aan activiteiten die docenten en/of leidinggevendenden ondernemen om met elkaar te reflecteren op de eigen onderwijspraktijk of het eigen functioneren. Binnen ontwikkelgroepen worden leervragen en leerbijdragen met elkaar gedeeld en worden collega's actief betrokken bij elkaar ontwikkeling.

- De ontwikkelgroepen worden begeleid door coaches die uit het eigen team komen. Deze worden intern opgeleid door de Komma Kompagnie. Dit schooljaar volgen 10 medewerkers een 6 daagse scholing specifiek gericht (en op maat gemaakt voor) het collectief leren binnen De Venen.
- Het volledige team heeft afgelopen jaar een 2 daagse scholing gehad met betrekking tot het pedagogisch handelen. Onder begeleiding van effectief onderwijs zijn we onderwezen in de abc methodiek. Dit is een methodiek die inzichten geeft in het gedrag van leerlingen en handvatten geeft m.b.t. de juiste interventies bij dit gedrag. Wij proberen dit nu schoolbreed in te bedden en dit jaar zal er een update scholing plaatsvinden.

Maatschappelijke opdracht

- In het jaar 2019 zijn we verder gegaan met het onderzoek naar de wijze waarop De Venen en De Ring kunnen komen tot één voorziening voor praktijkonderwijs in Drachten. Breuer en Intraval is met een onderzoeksrapport gekomen en hebben een aanbeveling gedaan. De aanbeveling m.b.t. de mogelijke samenwerkingsvormen is dat het toewerken naar een samenwerkings locatie, vallend onder twee besturen het meest aannemelijk zou zijn. Deze aanbeveling is aangenomen door de beide bestuurders en uitgewerkt in een intentieverklaring. Op 8 januari 2020 is de intentieverklaring door beide bestuurders ondertekend en is de samenwerking gestart met een gezamenlijke teamochtend. Dit jaar zal onder begeleiding van Remy van Kasteren verder gekeken worden naar de wijze waarop dit dan het beste georganiseerd kan worden.
- De herinrichting van het buitenterrein is inmiddels in volle gang. Dit zal in maart 2020 definitief afgerond zijn.
- Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met Kentalis, Portalis, Steunpunt zorg en onderwijs en RENN4 m.b.t. eventuele samenwerkingsvormen. Dit om een passende plek en thuis nabij onderwijs voor alle leerlingen te kunnen bieden. In 2019 zijn we al gestart met een groepssymbiose voor leerlingen van VSO de Zwaai bij het vak mobiliteit. Dit jaar was dat een pilot maar de evaluatie heeft al opgeleverd dat we dit graag willen doorzetten en uitbreiden met andere profielen.

1b. (externe) factoren van betekenis

Singelland opereert niet in het luchtledige, maar maakt ook deel uit van de (buiten)wereld. Wat speelt daar momenteel? Hieronder geven we (ter wille van de leesbaarheid in steekwoorden) weer welke factoren momenteel voor het onderwijs en dus voor Singelland van belang zijn.

omgevingsfactoren: algemeen

De drie belangrijkste trends in het onderwijs waarmee Singelland te maken heeft:

- een veranderende kijk op de rol van docenten
- datagedreven leren en beoordelen
- de integratie van ICT in docentenopleidingen

omgevingsfactoren: krimp

Vrijwel in het gehele land kampen vo-scholen met teruglopende leerlingaantallen. Singelland vormt daar geen uitzondering op, zoals de volgende prognoses laten zien:

locatie	2020	2021	2020	2023
VHS	774	773	713	729
Burgum	316	316	316	316
Surhuisterveen	471	477	489	480
ISK	178	178	178	178
De Venen	201	201	201	201
Lyceum	1.175	1.126	1.087	1.050
totaal	3.115	3.035	2.984	2.954

omgevingsfactoren: nieuwe initiatieven

- van vmbo tot en met vwo in kleine klassen (settings)
- van 10 tot 14 in één doorlopende leerlijn
- van 0 tot 18 in één doorlopende leerlijn
- onderwijs vanuit een gepersonaliseerd concept en blended learning
- ontwerpen vanuit / binnen een schoolsoort (PrO, vmbo, mavo, havo, vwo)

- ontwerpen vanuit één van de profielscholen (Technasium, TTO, LOOT etc.)
- kiezen voor een bestaande onderwijskundige identiteit (Dalton, Jenaplan, Montessori etc.)

omgevingsfactoren: wat valt op in deze nieuwe initiatieven?

- opnieuw aandacht voor de heterogene setting (in met name de onderbouw)
- sectoroverstijgend denken: verbindingen tussen primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO)
- aandacht voor gepersonaliseerd onderwijs:
 - vanuit didactisch perspectief (ICT & blended learning)
 - vanuit pedagogisch perspectief
- onderscheid beroepsonderwijs, praktisch en theoretisch onderwijs (en daarin de posities van GL/TL en HAVO)
- sectordoorbekend denken: combinaties tussen arbeidsmarkt, mbo, hbo en wo.

omgevingsfactoren: aanjagers

- overheid: vernieuwd vmbo, kansengelijkheid en extern toezicht
- VO-raad (en PO-raad): maatwerkdiploma, gepersonaliseerd onderwijs en kansengelijkheid
- regionale ontwikkelingen: leerlingendaling, overaanbod en concurrentieverhoudingen
- spraakmakende initiatieven vanuit de dagelijkse praktijk
- denkbeelden van (nieuwe) denkers - bijvoorbeeld die van Gert Biesta over de kracht van onderwijzen en de kerntaken van het onderwijs
- nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen
- de publieke opinie en de aandacht hiervoor

en wat ook aan de orde is

- een krachtige en uitgesproken positionering en profilering van homogeen onderwijs (tegengesteld aan de roep om meer heterogeniteit)
- investeren in kwalitatief hoogwaardig onderwijs in nauwe samenwerking met externe partners
- investeren in de professionalisering van de docent, de oop-er en de organisatie
- programma en de manier van werken is binnen deze context strak georganiseerd

Samenwerkingsrelaties

OSG Singelland is gericht op samenwerking waar dat betekent dat de ambities als verwoord in het Singelland Zes-Punten-Plan beter kunnen worden gerealiseerd.

VO Surhuisterveen

De constructie met de voormalige locatie van het Lauwers College in Surhuisterveen is een exponent van samenwerking. Er bestond voor deze vorm van samenwerking nog geen wet- en regelgeving en ook het regeerakkoord bleek in de zogenaamde aprilbrief onvoldoende ruimte te bieden. De doelstelling was dan ook om vanuit een wettelijke basis te komen tot één school voor voortgezet onderwijs in Surhuisterveen met twee denominaties onder een dak. Hiertoe is onderzocht of een van beide locaties administratief en daarmee juridisch onder het andere bestuur kon worden gebracht. Met het borgen van de huidige denominaties wordt in een behoefte van ouders en leerlingen voorzien. Dit heeft al geleid tot een hogere instroom vanuit de omgeving van Surhuisterveen. Het samenvoegen van de locaties onder het bestuur van Singelland heeft betekenis voor het mogelijke onderwijsaanbod en voor een meer efficiënte bedrijfsvoering.

HAVOtop Burgum

Door de samenwerking in Burgum met CSG Liudger is het mogelijk een havo-top aan te bieden waardoor leerlingen op hun eigen school de volledige opleiding kunnen volgen.

Pro

De besturen van OSG Singelland en CSG Liudger hebben onderzoek laten doen naar mogelijke vormen van samenwerking tussen de Pro scholen onder deze besturen in Drachten. De besturen hebben daarbij de intentie uitgesproken om toe te werken naar één onderwijsvoorziening voor praktijkonderwijs in Drachten. Voor de uitgangspunten en doelstellingen wordt verwezen naar de intentieverklaring.

PO-VO (aansluiting onderwijssoorten)

Singelland heeft het bevorderen van kansengelijkheid hoog in het vaandel staan. Bij overstapmomenten naar het vervolgonderwijs is het risico op kansengelijkheid het grootst. Daarom is er gewerkt aan verbetering van de aansluitingen vmbo-4 → havo-4, vmbo-4 → mbo-1 en van groep 8 → klas 1 van het voortgezet onderwijs.

Voor die momenten zijn tweejarige doorstroomprogramma's opgesteld die door het Ministerie worden gesubsidieerd.

De overstap naar havo-4 was al vanaf 2017 in beeld. Singelland kon daardoor de cijfermatige instroomdrempel een jaar eerder dan wettelijk verplicht afschaffen. In plaats daarvan werkt op de locaties voor havo en vmbo goede leerlingbegeleiding en is er goed onderling contact op basis van vertrouwen. Vertrouwen in elkaar maar vooral: in de leerling. Lopende dit traject is subsidie aangevraagd en gekregen.

De twee andere doorstroomprogramma's zijn in augustus 2018 gestart.

In vmbo-4 zijn circa 25 risico-leerlingen geselecteerd die vanaf februari 2019 een intensief begeleidingsprogramma van de mentor volgden. De doelstelling van dit programma was meer zelfvertrouwen, ambitie en eigenaarschap van het eigen leerproces te realiseren. Ook werd het sociale netwerk van de leerling betrokken en zijn de leerlingen "warmer dan anders" overgedragen aan het mbo. De inhoud van het programma is samen met het mbo opgesteld. De effecten worden gemonitord door het Ministerie. Dit programma loopt door tot en met februari 2020, dan is de tweede evaluatie. Singelland heeft nog geen terugkoppeling van resultaten ontvangen.

Samen met OPO Furore is aan een programma gewerkt om de kansen van alle groep-acht-leerlingen bij de overstap naar het voortgezet onderwijs te vergroten, met een specifiek oog voor de kwetsbare leerlingen. De focus lag hierbij primair op de meta-cognitieve kant van het onderwijsproces: wat speelt er bij de advisering en hoe kan samenwerking tussen po en vo hier effectief zijn? hoe kunnen we de leerlingen warmer overdragen? hoe kunnen we executieve functies van leerlingen verbeteren en daarmee hun kans op succes verhogen? Het al eerder opgestelde rapport van sterke en ontwikkelpunten bij de overstap van groep 8 naar klas 1 werd aangevuld met de actualiteit en vormde daarna de het uitgangspunt. In kleine werkgroepen van po- en vo-docenten wordt beleid gemaakt en getest, vervolgens verbeterd en weer opnieuw getest PDCA). Circa zeven basisscholen en drie locaties van Singelland (Burgum, VHS en Drachtster Lyceum zijn hierbij betrokken).

In augustus 2019 is deze samenwerking verbreed met PCBO Smalingerland en CSG Liudger. Naast het tegengaan van kansenongelijkheid werd het doel "maximaal van elkaar leren en elkaars opbrengsten delen" toegevoegd. Op deze wijze kunnen de drie betrokken partners (Adenium, CSG Liudger en OSG Singelland) hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om uitstekend onderwijs aan alle leerlingen in de regio aan te bieden.

STO

Op 29 maart 2019 is door het consortium Zuidoost Friesland een subsidie aangevraagd in het kader van de Subsidieregeling sterk techniekonderwijs 2020-2023. Een onafhankelijke beoordelingscommissie heeft alle aanvragen getoetst aan de beoordelingscriteria, zoals opgenomen in het beoordelingskader van deze regeling. Op grond van artikel 1.7, vierde lid, van de Regeling dienen aanvragen voor elk van de criteria bedoeld in het derde lid van dat artikel minimaal voldoende te zijn beoordeeld om in aanmerking te komen voor toekenning. De subsidieaanvraag heeft van de beoordelingscommissie een positief advies gekregen.

Pompeblêd

Ook voor de toegevoegde waarde van samenwerking binnen de coöperatie Pompeblêd kan het onderscheid worden gemaakt tussen onderwijs en shared service: is een coöperatie de meest geëigende vorm om de kwaliteit van het onderwijs duurzaam te verbeteren en is een coöperatie de meest geëigende vorm om de bedrijfsvoering duurzaam te verbeteren? Ook hier is een eventuele verdergaande vorm van samenwerking c.q. een vorm van shared service op eerder genoemde peilers onderzocht. Het rapport van kpmg heeft bevestigd dat Singelland niet wint aan continuïteit, kwaliteit of financieel voordeel door samen te gaan werken met de andere scholen voor openbaar voortgezet onderwijs in Friesland. De afdeling Ondersteuning, Service en Advies (OSA) op Singelland is dermate 'lean and mean' georganiseerd dat vooral meer 'organische' vormen van samenwerking voordeel zouden kunnen bieden.

FROSK

De FROSK (Fryske Opliedings SKoalle) is een partnerschap van lerarenopleidingen (NHLStenden en RUG) met vijf scholen voor voortgezet onderwijs in Friesland (OSG Singelland (penvoerder), RSG Simon Vestdijk, RSG Magister Alvinus, CSG Liudger en CSG Bogerman). Dit partnerschap verzorgt de lerarenopleiding voor een substantieel deel op de werkplek met een gezamenlijke inzet van personeel van zowel de lerarenopleidingen als van de school voor voortgezet onderwijs.

Toetsing en examinering

In het huidige systeem is de deugdelijkheid van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs onvoldoende gegarandeerd. Dat concludeert de onafhankelijke Commissie Kwaliteit Schoolexaminering in haar rapport 'Een volwaardig schoolexamen'. Op verzoek van de VO-raad onderzocht de commissie hoe het gesteld is met de kwaliteit van de schoolexaminering. De aanleiding vormden de problemen rondom de schoolexamens bij twee vmbo-scholen in Maastricht eerder dit jaar. De commissie heeft geen signalen gekregen van grootschalige onregelmatigheden op andere scholen, maar

stelt dat in het geval er wel onregelmatigheden zijn, het huidige systeem van kwaliteitsborging ze onvoldoende aan het licht brengt en corrigeert.

De commissie heeft diverse kwetsbaarheden geconstateerd in de kwaliteitsborging van de schoolexamens. Mede door de sterke overheidssturing op de resultaten van het centraal examen, is het schoolexamen een ondergeschoven kindje geworden. De kwaliteitsborging is te veel een administratief proces waarbij de aandacht vooral uitgaat naar het tijdig versturen van documenten naar de Onderwijsinspectie en de verkleining van het verschil in cijfers behaald op het schoolexamen en centraal eindexamen. Ook beschikken docenten en examensecretarissen niet vanzelfsprekend over de benodigde toetsdeskundigheid. De commissie stelt vast dat als er dingen misgaan, directeuren, schoolbesturen én inspectie te weinig corrigeren. De commissie doet vier aanbevelingen voor een betere kwaliteitsborging.

Aanbeveling 1: Waardeer en verbeter de verbinding tussen schoolexamen en onderwijsvisie

Scholen kunnen het schoolexamen meer in lijn met de eigen onderwijsvisie inrichten. Om dit te stimuleren, moet de VO-raad ze beter informeren over wat in dat examen moet, mag en kan. De inspectie wordt geadviseerd meer aandacht te hebben voor de bijzondere rol van het schoolexamen als onderdeel van het eindexamen, evenals voor de invulling daarvan.

Aanbeveling 2: Bewaak het afsluitende karakter van het schoolexamen

Het schoolexamen moet een afsluitende toetsing zijn – bij voorkeur in het laatste jaar – en geen verzameling tussentoetsen. De commissie beveelt bovendien leraren, vaksecties en schoolleiders aan terughoudender te zijn met het aantal toetsen in het programma van toetsing en afsluiting (PTA). Dit PTA – waarin is vastgelegd wat er in het schoolexamen wordt getoetst, hoe en wanneer – moet helderder worden voor leerlingen en ouders.

Aanbeveling 3: Neem de examencommissies op in het Eindexamenbesluit VO

Ook in het voortgezet onderwijs moeten er examencommissies komen. Om ze een sterke positie te geven, moet hun functioneren een voorwaarde zijn voor het handhaven van de examenlicentie van de school. De commissie adviseert om een omschrijving van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de examencommissie wettelijk vast te leggen, in het Examenbesluit VO.

Aanbeveling 4: Zorg voor meer deskundigheid bij leraren en schoolleiding

Leraren en schoolleiding moeten hun deskundigheid op het gebied van toetsen vergroten. Elke vaksectie zou een examenexpert moeten hebben. Schoolleiders en bestuurders kunnen beter toezien op de samenhang tussen vakken in de examenprogramma's. Ook kunnen scholen bestaande instrumenten voor kwaliteitsbewaking, bijvoorbeeld van de VO-raad, beter benutten.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn de volgende actielijnen c.q. beslispunten onderwerp van gesprek in het directie overleg (DO) van OSG Singelland. De uitkomsten zullen worden voorgelegd aan de MR. :

actielijnen

1. Elke school ontwikkelt in samenhang met de onderwijskundige uitgangspunten een visie op toetsing en examinering. De visie gaat over de bij de school passende kijk op schoolexaminering en over de borging van de kwaliteit, waaronder de procesmatige kwaliteit. De school neemt dit op in het schoolplan. Gereed: augustus 2020.
2. Elke school werkt ernaar toe dat het schoolexamen vanaf schooljaar 2021-2022 (weer) het afsluitende karakter krijgt in plaats van een verzameling schoolexamens, voortgangstoetsen, huiswerkopdrachten (voor zover dat op de school van toepassing is). De ruimte om het schoolexamen naar eigen inzicht in te richten blijft vanzelfsprekend, want dat past bij het eerste doel. Bij het afsluitende karakter past een schoolexamen met een beperkt aantal toetsen.
3. De VO-raad ontwikkelt een checklist voor het PTA die moet bevorderen dat het PTA begrijpelijk is voor de direct betrokkenen en recht doet aan het karakter van afsluitende toetsing. De checklist komt beschikbaar uiterlijk mei 2019.
4. De VO-raad agendeert in het bestuurlijk overleg met OCW noodzakelijke aanpassingen om de positie van het schoolexamen te versterken, zoals de slaag/zak-regeling. De VO-raad oefent maximaal invloed uit op de Inspectie om te komen tot een evenwichtig – door de sector gedragen – onderwijsresultatenmodel.
5. Elke school heeft vanaf augustus 2020 een examencommissie. De VO-raad ontwikkelt (in overleg met de leden) een model van een dergelijke examencommissie. Uitgangspunt is dat de examencommissie onafhankelijk is van de leiding van de school. In de kern krijgt de examencommissie de opdracht de kwaliteit van de schoolexaminering te bewaken en te bevorderen: procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen. Het model is gereed voor de zomer van 2019.
6. De VO-raad ontwikkelt samen met Plexs een checklist/set normen voor de functie van examensecretaris. Gereed voor de zomer van 2019.
7. Elke school werkt ernaar toe dat er voldoende expertise op het terrein van examinering aanwezig is, bij schoolleider, examensecretaris en onder docenten. Alle scholen hebben deze expertise in huis vanaf schooljaar 2020-2021.

8. De VO-raad ontwikkelt (samen met Plexs) met en t.b.v. de scholen een vorm van collegiale consultatie om zo regelmatig de schoolexaminering tegen het licht te houden. Alle scholen nemen deel aan een dergelijke vorm van collegiale consultatie vanaf schooljaar 2021-2022.

9. De VO-raad actualiseert jaarlijks de beschikbare instrumenten voor kwaliteitsbewaking (checklists schoolexamens en zelfevaluatie-instrument kwaliteitsborging schoolexamens).

wat	wie	voortgang: versie juli 2019	opleverdatum
nav uitkomsten eigen onderzoek kwaliteitsborging schoolexaminering: - quickwins (waaronder: vermelden hulpmiddelen per vak, bij po's en handelingsdelen duidelijker zijn over informatie, uiterste inleverdatum handelingsdelen vermelden)	examensecretaris	verwerkt in PTA's 2019-2020	miv 2019-2020
3-4x per jaar check op inhoud en individuele achterstanden	bestuurder	voorgelegd aan jurist	miv 2019-2020
juridische toetsing examenreglement			september 2019
visie op toetsing en examinering (zie actielijn 1)	bovenschoolse cie schoolleiding (opnemen in schoolplan)	cie instellen	mei 2020
herijking SE (zie actielijn 2)	bovenschoolse cie schoolleiding (opnemen in schoolplan)	cie instellen	mei 2021
checklist PTA (zie actielijn 3)	opstellen: VO-raad uitvoering: examensecretaris	vastgesteld in DO 03/07/19	juli 2019
aanpassingen regelgeving tbv positie SE (zie actielijn 4)	VO-raad (bestuurder)		
examencie (zie actielijn 5)	bestuurder	vastgesteld in DO 03/07/19	operationeel miv 1 augustus 2019
functiebeschrijving examensecretaris (zie actielijn 6)	VO-raad (bestuurder)		
expertise examinering (zie actielijn 7)	beschrijving: bestuurder implementatie: schoolleiding		december 2019
collegiale consultatie SE (zie actielijn 8)	bestuurder	in onderzoek (in ieder geval visitaties tussen scholen OSG Singelland)	december 2019
actualiseren instrumenten kwaliteitsbewaking (zie actielijn 9)	actualiseren: VO-raad (directeur/rector) toepassen instrumenten: schoolleiding		

Passend onderwijs

In het kader van passend onderwijs zit Singelland in het samenwerkingsverband Zuid-Oost Friesland. Binnen het samenwerkingsverband zijn er in totaal 31 scholen voor voortgezet onderwijs en 5 scholen voor voortgezet speciaal onderwijs betrokken. Zij hebben vestigingen in de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Heerenveen, Opsterland, Smalingerland, Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen en De Fryske Marren. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor circa 19.000 leerlingen in het voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs.

De missie van het samenwerkingsverband is dat *alle kinderen succesvol naar school gaan binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO*. Dit betekent dat alle leerlingen, eventueel met de benodigde extra ondersteuning, een bij hun uitstroomperspectief passend diploma/certificaat behalen. Het samenwerkingsverband realiseert een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen scholen en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo goed mogelijk passende plaats in het onderwijs krijgen.

Binnen ons samenwerkingsverband onderscheiden we vier niveaus van ondersteuning:

- basisondersteuning
- basisondersteuning-plus
- extra ondersteuning binnen de vo-school
- extra ondersteuning buiten de vo-school (op het OPDC of het vso).

Schoolbesturen mogen op schoolniveau zelf de inrichting van de ondersteuning organiseren. Dit wordt beschreven in een locatie eigen verantwoording: het ondersteuningsplan. Elke school werkt hier planmatig aan en is in staat om hierover verantwoording af te leggen aan het samenwerkingsverband en aan elkaar. Dit betekent concreet dat voorafgaand aan het kalenderjaar het schoolbestuur aangeeft welke plannen er zijn met betrekking tot de inzet van de schoolbudgetten en dat het schoolbestuur na het kalenderjaar aangeeft of dit ook daadwerkelijk gerealiseerd is.

Elk schoolbestuur legt verantwoording af over het volgende:

- Het planmatig werken aan de uitvoering en versterking van de basisondersteuning en de doelmatige/rechtmatige inzet van het schoolbudget lichte ondersteuning dat beschikbaar wordt gesteld door het samenwerkingsverband.
- Het planmatig werken aan de uitvoering en versterking van de basisondersteuning-plus en de extra ondersteuning en de doelmatige/rechtmatige inzet van het schoolbudget zware ondersteuning dat beschikbaar wordt gesteld door het samenwerkingsverband.

De systematiek van verdeling van de gelden voor passend onderwijs van het samenwerkingsverband is gebaseerd op populatiebeposting. Dit is een eenvoudige verdelingssystematiek waarbij geen rekening gehouden wordt met de specifieke ondersteuningsstructuur die een school biedt, maar louter naar de aantallen leerlingen. De verantwoording die de scholen opstellen hebben betrekking op alle leerlingen en zijn afgestemd op de volgende opbrengsten/doelen:

1. Het aanbod bereidt de leerling voor op het vervolgonderwijs en de samenleving
2. De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen
3. Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding

Singelland ontvangt van het samenwerkingsverband licht ondersteuningsbudget € 365.322. Dit budget wordt volgens leerlingenaantallen verdeeld over de verschillende locaties. In de bijlagen (inhoudelijk en financieel verantwoordingsdocument kalenderjaar 2020) wordt per locatie aangegeven hoe de verschillende locaties dit budget inzetten.

Bij de verdeling van de zware ondersteuningsmiddelen (het zware ondersteuningsbudget) kiezen wij voor een andere verdelingssystematiek dan dat het samenwerkingsverband doet. Hoewel Singelland dit budget wel ontvangt op basis van de aantallen leerlingen, wordt dit budget verdeeld op de stelregel geld volgt leerling; de locatie met de meest complexe leerlingen die een intensieve en frequente onderwijssteuning krijgen, ontvangt een groter deel van dit budget. Uitgangspunt is dat de ondersteuning voor elke leerling beschikbaar is en preventief of (licht) curatief van aard. Het is meestal geen langdurige interventie en het is soms noodzakelijk dat schriftelijke verwerking (logboekantekeningen, een begeleidingsplan of zelfs een OPP) nodig is om dit te starten en te continueren. Soms zijn er structurele aanpassingen nodig

om dit te realiseren. Dit kunnen zowel individuele als groepsprogramma's zijn. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Daarvoor zijn de volgende criteria opgesteld:

- De intensiteit van de ondersteuning die de leerling nodig heeft
- De inrichting van de ondersteuningsstructuur binnen de school en de beschikbare expertise binnen de school
- De mate waarin aanpassingen in methoden/materialen/faciliteiten nodig zijn
- De mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft
- De ketenpartners die beschikbaar zijn

Singelland ontvangt €360.722 aan zware ondersteuningsgelden. Verdeling van dit budget is gebaseerd op de volgende bronnen:

- Aantal uren in het taakbeleid van de locatie dat is weggeschreven naar zorg/ondersteuning, omgerekend naar fte's
- Kosten voor de inzet door het ECS wordt opgesteld na consultatie, omgerekend naar fte's

Het Expertise centrum Singelland (ECS) is opgericht om de locaties van Singelland te ondersteunen bij de veranderingen die passend onderwijs van scholen vraagt. Het ECS heeft de ambitie om op handelingsgerichte wijze de scholen te ondersteunen in het versterken van leerlingen, hun ouders en van docenten. Inkoop bij het ECS draagt voor een belangrijk deel bij aan de ondersteuningsprofielen van de scholen.

Singelland ontvangt van het samenwerkingsverband een zwaar ondersteuningsbudget van € 360.722. Dit budget wordt volgens bovenstaande systematiek verdeeld over de verschillende locaties. In de bijlagen (inhoudelijk en financieel verantwoordingsdocument kalenderjaar 2020) wordt per locatie aangegeven hoe de verschillende locaties dit budget inzetten.

Partnerschap Singelland en het Techniek Expertise Centrum

Het Techniek Expertise Centrum is een samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs. De samenwerking heeft als doel een breed, kwalitatief goed opleidingsaanbod en voldoende leerlingen te interesseren voor een baan in de technieksector. Het project Techniek Expertise Centrum is opgezet met middelen uit de landelijke subsidie sterk techniek onderwijs.

Het Techniek Expertise Centrum bevordert een regionale aanpak. De deelnemende bedrijven zijn gevestigd in de Friese Wouden, Smallingerland, Opsterland en de Stellingwerven. Alle vmbo, mbo-scholen van de regio zijn aangesloten bij het Techniek Expertise Centrum.

Vanuit het Techniek Expertise Centrum worden door het onderwijs en de samenwerking met de ondernemers extra activiteiten uitgevoerd die inspelen op het groeiende tekort aan personeel in de technische beroepen. Daarnaast wil het centrum voldoen aan de behoefte van nieuwe kennis en vaardigheden die aansluiten bij de snelle technologische ontwikkelingen van de ondernemers.

De activiteiten die worden georganiseerd zijn gericht op onderstaande doelen:

Op het gebied van werving: de beeldvorming met betrekking tot de technieksector verbeteren en het interesseren en werven van jongeren voor de technische vmbo-profielen. Grotere aanwas van leerlingen in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg. Leerlingen van de nieuwe leerweg enthousiasmeren richting een mbo-techniek profiel.

Op het gebied van onderwijsontwikkeling: Het ontwikkelen van innovatief en kwalitatief sterk techniek onderwijs, door het ontwikkelen en uitbreiden van doorlopende leerlijnen en keuzevakken. Zorgen dat er een goede aansluiting en afstemming van onderwijsinhoud tussen vmbo en mbo ontstaat.

Op het gebied van professionalisering docenten: vaardigheden en kennis van techniekdocenten vergroten door bedrijf stages te faciliteren en zorgen voor voldoende instroom van docenten uit de bedrijven. De verbrede kennis en vaardigheden worden overgedragen op de leerlingen.

Op het gebied faciliteiten: gebruikmaken van elkaars faciliteiten om innovaties vanuit het bedrijfsleven het onderwijs in te brengen en efficiënter om te gaan met de beschikbare middelen.

De doelen worden bereikt doordat de structuur van het Techniek Expertise Centrum uit verschillende werkgroepen bestaat. In totaal zijn er acht werkgroepen. In iedere werkgroep zijn personeelsleden van Singelland vertegenwoordigd. De personele kosten kunnen bij de projectleider worden gedeclareerd. Naast de werkgroep leden levert het Singelland ook nog een relatiebeheerder.

Onderzoek

Op OSG Singelland heerst de overtuiging dat iedere docent ten diepste een onderzoeker is. Er is in toenemende mate sprake van data gedreven leren en beoordelen. Daarnaast en in samenhang hiermee kunnen projecten wetenschappelijk worden

begeleid. De projecten onder de noemer van aansluitingsvraagstukken zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. In wetenschappelijke zin is onderzoek echter vooralsnog incidenteel.

Allocatie van middelen

De scholen van OSG Singelland ontvangen de financiële bekostiging in lijn met een zelfstandige school. Dat impliceert dat de scholen de exploitatie op orde moeten hebben en over reserves kunnen beschikken. De scholen dragen daarna af voor de stafdienst OSA en voor algemene kosten. De kosten van OSA en de algemene kosten zijn terug te vinden in de jaarlijkse begroting. Daarnaast wordt er een percentage afgedragen voor een solidariteits- en ontwikkelingsfonds. Hieruit worden respectievelijk calamiteiten zoals ziekte langer dan een half jaar en Singellandbrede ontwikkelingen gefinancierd. De scholen stellen een begroting op waarin de doelen uit het strategisch beleidsplan centraal staan en financieel herleidbaar zijn. De besluitvorming over de bekostigingssystematiek heeft in 2009 plaatsgevonden in het directie-overleg en de medezeggenschapsraad.

Besturingsfilosofie

Hier wordt volstaan met de constatering dat de besturingsfilosofie bepalend is voor de wijze waarop het proces dat zich afspeelt tussen de situatie waarin wij ons nu bevinden en hoe die situatie er in de toekomst uit ziet wordt getoetst. De besturingsfilosofie van Singelland laat zich kenmerken als polyvocaal.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering (financieel, processen, leerlingen en personeel) van OSG Singelland wordt maandelijks in kaart gebracht en kan leiden tot interventies op onderdelen of voor een van de scholen. Grosso modo geldt als norm voor de indicatoren dat OSG Singelland zich op of boven het landelijk gemiddelde bevindt. De huidige situatie is dat de bedrijfsvoering aan de norm voldoet. OSG Singelland richt zich voortdurend op optimalisering en duurzame continuïteit. Dit heeft onder andere betekend dat de afdeling Ondersteuning, Service en Advies (OSA) op onderdelen is gereorganiseerd en dat wordt geëxperimenteerd met moderne werkwijzen zoals scrum.

1c. ICT

Ten behoeve van een verdere digitalisering van het onderwijs op OSG Singelland worden alle onderdelen van het netwerk voor de zomervakantie 2020 vervangen. De firewalls hebben inmiddels de juiste capaciteit en draaien naar wens. In de meivakantie worden alle switches (dit apparaat zorgt er voor dat een pc, printer of een Access Point wordt verbonden met het netwerk en dus ook de wifi) vervangen, samen met alle Access Points. Hierdoor wordt de inrichting van het gehele netwerk eenvoudiger, stabiel, veiliger en toekomstbestendiger. Een voorbeeld van wat nu al is gerealiseerd is dat er ten alle tijde verbinding is met het internet: wanneer KPN wegvalt, neemt de Ziggo lijn dit over. Een ander voorbeeld van wat inmiddels gerealiseerd is, is dat voor het aansluiten van een apparaat toestemming van ICT nodig is. Hiermee houden we ongeautoriseerde en onbeheerde apparaten buiten het netwerk en zijn er qua beveiliging weer grote stappen gemaakt. Daarnaast is er inmiddels een proefperiode geweest met het periodiek veranderen van de wachtwoorden van het personeel. De applicatie die achter de schermen de wachtwoorden van de verschillende programma's synchroniseert, is goed bevallen. De applicatie zal in het najaar van 2020 actief worden. Inmiddels hebben we ook stappen gezet om conform de AVG het applicatiebeheer landschap in beeld te krijgen. Autorisaties op hardware zijn aangepast, waardoor de organisatie de controle heeft over het wel of niet installeren van bepaalde programma's. Hierdoor wordt het netwerk ook weer een stuk veiliger.

1d. Personeels- en organisatiebeleid

In 2019 is voor het tweede jaar op een eerder tijdstip dan normaal gestart met formatieoverleg. In februari waren de eerste gesprekken. De mobiliteitsregeling is aangepast en kent nu twee varianten. nl. de 50-70-100 en de 60-80-80 regeling. In 2019 hebben wederom 3 personen hiervan gebruik gemaakt.

Het ziekteverzuimpercentage was op 31 december 2019 gemiddeld 5,33%. De laatste jaren zien we een stijging van het ziekteverzuimpercentage. Met name 1 locatie heeft te maken met extreem hoog ziekteverzuim, wat zorgt voor dit gemiddelde. Op meerdere locaties binnen Singelland is sprake (geweest) van onrust en onzekerheid. Wijzigingen in structuur, dan wel cultuur en management hebben effect op het welbevinden van medewerkers. Het belang van het investeren in peoplemanagement wordt door het CvB als speerpunt benoemd.

In 2019 is de visie ten aanzien van Duurzaam Leven, Leren en Werken vastgesteld. De komende jaren wordt met name geïnvesteerd in bewustwording en het verbeteren van vaardigheden om in de gesprekkencyclus o.a. te spreken over duurzame inzetbaarheid. Medewerkers en leidinggevenden dienen na te denken over het eigen inzetbaarheid en daar met elkaar over te praten. Vervolgens faciliteert Singelland HRM maatregelen die passend zijn bij de situatie waarin de medewerkers zich bevinden. Te denken valt aan vitaliteitsprogramma's, coaching, scholing, loopbaangesprekken enz.

1e. Huisvesting

De meeste gebouwen van OSG Singelland zijn van recente of relatief recente datum. De verwachting is dan ook dat er voornamelijk minder druk en risico op dit beleidsterrein zal liggen.

Ook het ISK beschikt inmiddels over permanente huisvesting aan het Zetveld 38 in Drachten waarbij ook de status van tijdelijke nevenvestiging in het RPO is omgezet naar permanent.

De uitbreiding van de huisvesting in Surhuisterveen is afgerond en het nieuwe gebouw en de uitbreiding van de kantine zijn eerder succesvol opgeleverd. Een aantal interne aanpassingen worden nog uitgevoerd.

De hal van de VHS wordt aangepast en gemoderniseerd. Er is in 2019 een aanvang gemaakt met de werkzaamheden.

Het Matrix Lyceum beschikt over een aangepast 'eigen' gebouw naast en met een overloop naar het Drachtster Lyceum. Op papier betreft dit een nevenvestiging van De Zwaai (RENN4).

1f. Marketing en PR-activiteiten

Demografische gegevens tonen aan dat Singelland de komende jaren een daling van leerlingen kan verwachten. Ook is er sprake van enige verschuiving van aanmelding (daar waar een leerling uit het OPO voorheen veelal koos voor OVO, is dit nu minder aan de orde). Daarbij hebben er de laatste jaren diverse veranderingen plaatsgevonden in onze organisatie en daarbuiten. Singelland moet maximaal anticiperen op deze bewegingen in de markt.

Stuurgroep Marketing

In het najaar van 2018 is de Stuurgroep Marketing opgericht met als doel 'Singelland op de kaart' te zetten. Na het vaststellen van de corporate identity, zoals benoemd bij de missie van het strategisch beleidsplan 2018 - 2022 (Identiteitsmarketing), heeft de Stuurgroep drie marketingcommunicatiebureaus gevraagd een pitch te verzorgen. Aan hen is de volgende vraag gesteld: Wat heeft OSG Singelland nodig om beter te kunnen inspelen op veranderingen? We hebben een duidelijk beeld van de markt en haar behoeften nodig:

1. Marktonderzoek en sterkte/zwakte analyse

Welke methode van marktonderzoek wordt er gehanteerd en hoe krijgt Singelland zicht in welke feiten en emotionele redenen maken dat deze doelgroep converteert.

2. Strategie

Welke duidelijke marketingstrategie moet er worden gekozen om toegevoegde waarde en onderscheidend vermogen te creëren.

3. Marketingmix

Welke instrumenten kan Singelland effectief inzetten voor het invullen van de marketingstrategie en hoe kunnen we dit het beste aanpakken?

4. Marketingjaarplan / activiteitenplan

Vanaf het voorjaar van 2019 heeft De Beer en Zwarts Strategische Creatie ondersteuning verleend op strategisch en operationeel niveau vanuit een gezamenlijk opgesteld 'recept' met de pr-contactpersonen van de verschillende scholen van Singelland.

Werving voorlichtingsavonden en Open Dagen

Vanuit ons 'recept' (Het is écht van ons, Wij zijn verbonden, We zijn allemaal gelijk maar niet hetzelfde), de persoonlijke benadering en het delen van verhalen zijn acties en middelen ten aanzien van de werving ingezet.

Voor de start van schooljaar 2019-2020 zijn data van voorlichtingsavonden en Open Dagen aangekondigd aan directies van basisscholen, direct na de schoolvakantie zijn ook alle ouders van groepen 7 en 8 hierover geïnformeerd via een digitale save the date mailing. In november vonden de voorlichtingsavonden plaats. Naast de advertenties in de weekbladen, inzet van reclameborden en een huis-aan-huis flyer van Singelland Burgum zijn De Open Dagen ook online onder de aandacht gebracht (promotie via Facebook en Google). Online adverteren zal in de toekomst worden geïntensiveerd. Ook organiseerden alle locaties van Singelland doe-middag of -middagen voor leerlingen van groepen 7 en 8.

Input vanuit de locaties

Op elke school is minimaal één pr-contactpersoon aangesteld. Deze persoon wordt begeleid door de afdeling PR & Communicatie. Deze samenwerking tussen afdeling en locaties leidt tot stimulering en intensivering van onder andere berichtgeving. Driemaal per jaar vindt gezamenlijk overleg plaats met alle pr-contactpersonen. De pr-contactpersonen zijn ook verantwoordelijk voor beheer van hun locatie-info op de website.

Communicatiekanalen

De website heeft een externe functie, informatie- en imago-ondersteunend met als primaire doelgroepen:

a) potentiële ouders en leerlingen groep 8

- b) Singelland-ouders en leerlingen (algemene info)
- c) sollicitant, gemeente, stagebedrijf etc.

Verder hanteert Singelland de volgende kanalen voor communicatie met medewerkers, leerlingen en ouders:

- 1) Afas Insite: medewerkers (intern)
- 2) Nieuwe website: algemene info (potentiële) ouders en leerlingen, belanghebbenden (extern)
- 3) Magister/Schoolbord.info (Het Drachtster Lyceum)/Google omgeving: Singellandleerlingen en -ouders (intern)
- 4) Sociale media als Facebook, Twitter, Instagram (extern)

2. Kwaliteitsbeleid

Er is een systeem van kwaliteitszorg ontwikkeld voor het strategisch beleidsplan 2018-2022. Hiermee wordt jaarlijks de voortgang van het Singelland 6-puntenplan (S6PP) systematisch in kaart gebracht. Dit systeem geeft de voorzitter van College van Bestuur de mogelijkheid vinger aan de pols te houden wat betreft voortgang en ontwikkeling oftewel de mogelijkheid 'in control' te zijn. Deze meting vindt aan het einde van ieder schooljaar plaats door middel van gesprekken op de locaties met zowel de directie als docenten. Tijdens deze gesprekken geven de locaties aan welke (door)ontwikkelingen er binnen het S6PP, vanuit hun schoolplan, hebben plaatsgevonden. De uitkomsten van deze gesprekken worden vervolgens gevisualiseerd, wat de inzichtelijkheid vergroot.. Dit systeem meet echter achteraf. Om meer grip gedurende het schooljaar te hebben, is het systeem in 2019-2020 uitgebreid met een set schooleigen prestatie-indicatoren. Prestatie-indicatoren verschaffen informatie die nodig is om tijdig bij te sturen (PDCA), zodat kan worden voorkomen dat resultaten tegenvallen en strategische doelen en/of de doorvertaling daarvan niet gerealiseerd worden. Om dit succesvol te laten zijn, is het belangrijk dat het systeem compact en eenvoudig is. Dit betekent dan ook dat iedere school, vanuit haar schoolplan, maximaal 3 prestatie-indicatoren heeft geformuleerd. Iedere school doet tweemaal een meting; de eerste meting vindt plaats in maart en de tweede meting in juni. De uitkomsten worden zowel op bestuursniveau als op schoolniveau besproken en vormen aanleiding tot nieuwe interventies.

De systematische aanpak inzake het meten van schoolbrede indicatoren is geborgd. Op centraal niveau worden cijfers rond in- en doorstroom, rendement en examenresultaten geanalyseerd. Op basis van aandachtspunten wordt er op locatieniveau een verbeterplan opgesteld, dat gemonitord wordt op management niveau. Parallel hieraan wordt ingezet op bewustwording van de mogelijkheden die kwaliteitszorg biedt op docent- en klasniveau.

Dit betekent dat kwaliteitsbeleid beleidsmatig steeds verder de organisatie wordt ingebracht, waarbij het accent ligt op opbrengstgericht werken. Om dit te concretiseren is het project DataDelenDoen (DDD) opgezet. In dit project, onder leiding van de beleidsmedewerker kwaliteit, wordt vanuit verschillende disciplines gekeken naar de mogelijkheden meer opbrengstgericht te werken. We hanteren hierbij de uitgangspunten van een lerende organisatie. Dit betekent dat de begrippen; delen van kennis en de focus op successen centraal staan.

Het Magister Managementinformatie Platform (MMP) is een hulpmiddel om data onderzoek te doen. We willen niet alleen kijken naar de cijfers, maar vooral met elkaar in gesprek over 'wat zeggen deze cijfers' en 'wat betekent dit voor ons'. In 2018 zijn er, op verzoek van locaties, verschillende projecten gestart. Deze projecten hebben twee gezamenlijke doelstellingen; inbedding van het MMP op locatieniveau en het structureel inzetten van de dialoog (binnen bestaande overlegstructuren) om data te bespreken. Daarnaast kennen de projecten doelstellingen op locatieniveau.

In het kader van de wet sociale veiligheid worden tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder diverse groepen leerlingen binnen de school. In breder perspectief worden ook ouders bevraagd naar hun ervaringen met de school.

Singelland participeert sinds 2010 in Scholen op de Kaart, het voormalige Vensters voor Verantwoording. Dit is een landelijk project dat via vaste sjablonen inzicht geeft in de kwaliteit van een school. De belangrijkste kwaliteitsgegevens zijn daarmee voor iedereen beschikbaar en in het kader van onze maatschappelijke opdracht wordt in het openbaar en in volle transparantie verantwoording afgelegd over prestaties en kengetallen.

Het dalende leerlingenaantal maakt dat de scholen van Singelland steeds meer behoefte hebben aan tijdige en betrouwbare gegevens rondom de instroom van leerlingen vanuit het primair onderwijs. Om in deze behoefte te voorzien, is er een prognose instrument ontwikkeld. Met dit instrument wordt inzicht verkregen in de verwachte instroom (aantal leerlingen) vanuit het primair onderwijs, waarbij het marktaandeel een belangrijke indicator is. Door vervolgens ook de interne doorstroom te registreren in het model, wordt het mogelijk om inzicht te krijgen in de totale leerlingpopulatie voor de komende jaren (zie ook Foleta). Hierdoor kan er een inschatting worden gemaakt van het aantal FTE dat de komende jaren nodig is. Op eventuele veranderingen kan zo vroegtijdig worden geanticipeerd.

3. Klachten en bezwaren

Binnen een scholengemeenschap wordt er regelmatig overlegd met ouders en leerlingen over bijvoorbeeld leerprestaties, over het niet nakomen van gemaakte afspraken, in het geval van onenigheid tussen ouders/leerlingen en de school, over de overgang etcetera. In gesprek konden dergelijke kwesties goed worden opgelost.

In 2019 zijn er twee zittingen geweest van de commissie van beroep.

II Financiën

A) 2019

Het resultaat over 2019 is uitgekomen op ruim € 733.000. Het resultaat is € 907.000 hoger dan het begrote resultaat van -€ 174.000.

Het verschil tussen de werkelijke en de begrote kosten en baten is op hoofdpunten als volgt te verklaren.

Aan de kostenkant zijn de belangrijkste oorzaken:

- Hogere bruto lonen en salarissen (€ 262.000). Door het hoge ziekteverzuim is er meer personeel ingezet dan begroot.
- Door meer inzet van personeel en hogere premiepercentages zijn de kosten van de sociale lasten en de pensioenpremies hoger dan begroot (€ 239.000).
- Het personeel niet in loondienst is hoger dan begroot door de inhuur van 2 teamleiders.
- De scholingskosten zijn lager dan begroot (-€ 52.000). Dit komt vooral door minder centrale scholingen.
- De kosten van afschrijving gebouwen, inventaris en apparatuur zijn lager dan begroot (-€ 43.000) doordat de verbouwing en de aanschaf van meubilair voor de kantine van de VHS niet in 2020 maar in 2021 wordt gerealiseerd.
- Hogere kosten voor schoonmaak (-€ 55.000) vanwege een duurdere tijdelijke verlenging van de contracten.
- Hogere advieskosten dan begroot (-€ 38.000), het betreft voornamelijk de kosten van de aanvraag voor "Sterk Techniek".
- De kosten van Inventaris/ICT zijn gestegen (-€ 107.000) door meer inhuur van expertise door de ICT afdeling.
- De PR-kosten zijn gestegen (-€ 43.000) door meer marketingactiviteiten uit het nieuwe marketingplan.
- De overige materiële kosten zijn voornamelijk hoger door activiteiten in het kader van het 100 jarig jubileum van Het Drachtster Lyceum.

In totaliteit zijn de kosten € 879.000 hoger dan begroot.

Aan de batenkant zijn de belangrijkste oorzaken:

- De GPL (gemiddelde personele last) is gestegen met 1,85% (ongeveer €600.000) ten opzichte van de begroting. Het betreft de kabinetsbijdrage voor de loonontwikkeling in 2019, onder meer voor de gestegen sociale lasten en pensioenlasten.
- Een hogere opbrengst uit niet-geoormerkte OCW-subsidies van €699.000. In 2019 is er een aanvullende bekostiging gekomen (+€530.000) voor uitgaven in 2020 en 2021. De subsidies voor de prestatiebox (€103.000) is hoger dan begroot door een hoger tarief.
- De middelen voor passend onderwijs zijn €353.000 hoger dan begroot. In 2018 is vanuit het bestemmingsfonds van het SWV (€50.000) een budget beschikbaar gesteld en een budget restsaldo lwoo/pro (€269.000).
- De detacheringsofbrengsten zijn gestegen door een toename van personeelsleden die gedetacheerd zijn bij derden.

In totaliteit zijn de baten € 1.717.000 hoger dan begroot.

Het verschil tussen de werkelijke en de begrote financiële baten en lasten is als volgt te verklaren:

- Stijging van de waarde van de obligatie van Aegon (€72.000).

In totaliteit betekent dit dat de financiële baten € 70.000 hoger zijn dan begroot.

Daarnaast zijn per augustus 2019 209 minder leerlingen ingestroomd dan uitgestroomd. Voor deze groep worden wel de rijksbijdragen toegekend, omdat de peildatum 1 oktober 2018 is. De inkomsten ten bedrage van bijna

€ 600.000 worden pas per 1 januari 2020 niet meer toegekend. Het lagere aantal leerlingen is zonder de nieuwkomers korter dan één jaar in Nederland. Hierbij is geen sprake van voorfinanciering omdat er meerdere peildata voor de bekostiging gelden.

Treasury-management

Het beleid van Singelland is om met in achtneming van de regeling “Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016” treasury-management binnen Singelland vorm gegeven, met als doel een optimaal rendement. Er is geen sprake van het gebruik van derivaten.

In de beleggingsportefeuille zat alleen nog het fonds ‘variabel Aegon04/perp’ met een nominale waarde van €450.000. Het fonds is in 2019 verkocht voor een marktwaarde van € 348.773, € 72.428 meer dan de waarde per 31 december 2018. Alle financiële handelingen zijn gedelegeerd aan de bestuurder, die samen met de controller de beleggingsportefeuille en de overige financiën beheert.

Covid-19

Het uitbreken van de coronacrisis in maart 2020 betreft een gebeurtenis na balansdatum die geen nadere informatie verschaft over de feitelijke situatie per balansdatum. De continuïteit van de school is niet in het geding. In onderwijskundige zin worden de maatregelen en oplossingen die inherent zijn aan de Corona crisis gemonitord met het oogmerk de kansen en successen op met name het gebied van afstandsleren, toetsen en curriculum bewustzijn te borgen. In personele zin lijken de consequenties van de Corona crisis te overzien. Hoewel de belasting van docenten en het onderwijs ondersteunend personeel onder de omstandigheden waaronder zij het aanbieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs weten te continueren hoog mag worden genoemd, leidt dit niet tot bijvoorbeeld een hoger ziekteverzuim. In financiële zin is de verwachting dat onvoorziene kosten zoals het annuleren van excursies en reizen en kosten die juist niet gemaakt worden ten gevolge van het sluiten van scholen elkaar redelijk in evenwicht zullen houden. In ieder geval lijken de onvoorziene kosten ook zonder die dekking betaalbaar. Er zijn geen problemen te voorzien met leveranties.

B) Financiële positie Singelland

De meeste financiële kengetallen (solvabiliteit en weerstandsvermogen) van Singelland zijn in 2019 gestegen door het positieve resultaat grotendeels veroorzaakt door de extra middelen uit het Onderwijsconvenant. De kengetallen voldoen aan de door het ministerie gestelde signaleringswaarden.

De cijfers komen in hoofdlijnen overeen met de aangegeven cijfers van de meerjarenbegroting.

Weerstandsvermogen en risicoanalyse

Om eventuele tegenvallers in de toekomst te kunnen opvangen moet de school over voldoende weerstandsvermogen beschikken. Het is het vermogen van de instelling om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. De formule voor het weerstandsvermogen is het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de exploitatierekening. Het is voor de school zeer wenselijk om over voldoende weerstandsvermogen te beschikken. Het benodigde weerstandsvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van de school, waarbij geldt: hoe zwaarder het risicoprofiel, hoe hoger het benodigde weerstandsvermogen.

Het beleid van Singelland is er op gericht om boven de vastgestelde norm van 16% weerstandsvermogen te blijven. Uit de meerjarenbegroting 2019-2022 blijkt dat de vermogenspositie volgens de afspraken van de meerjarenbegroting op orde is.

Risico's en kansen

In hoofdzaak zijn er de volgende risico's en/of kansen:

- De loonruimte voor 2020 is nog niet bekend. Uit de loonruimte moeten de afspraken uit een nieuw af te sluiten CAO worden bekostigd en de gestegen pensioenpremies. Eventuele (loon)afspraken uit een nieuwe CAO die niet worden gedekt door de loonruimte vormen een risico. De huidige CAO liep af op 1 oktober 2019. Wanneer de loonruimte onvoldoende groot is om de afspraken te bekostigen is, heeft dit negatieve gevolgen voor het financiële resultaat.
- Er is een wetstraject opgestart voor de vereenvoudiging van de bekostigingssystematiek in het VO. De hoofdelementen van het nieuwe bekostigingsmodel zijn een vaste voet per vestiging en een bedrag per leerling. Er is een overgangsregeling van 4 jaar en bouwt de toe- of afname van de bekostiging volgens een vastgesteld ritme op of af. Dit ritme is 80%-60%-40%-20%. De invoering is voorzien per 1 januari 2021. Voor Singelland betekent het vooralsnog een lager budget van ongeveer € 100.000.
- In de begroting is rekening gehouden met een lager aantal leerlingen per augustus 2019. In de begroting zijn over de periode augustus t/m december lagere kosten opgenomen (€ 250.000). Wanneer het aantal leerlingen niet daalt worden de lagere kosten niet gerealiseerd. De verwachting is echter dat het aantal leerlingen daalt.
- Bij de daling van het aantal leerlingen is minder personeel nodig. De daling moet worden gerealiseerd door natuurlijk verloop (o.a. pensionering) en afbouw van de flexibele schil. Het ontwikkelen van strategische

personeelsplanning – kwantitatief en kwalitatief - moet zorgen voor meer inzicht en ook zorgen voor de juiste benodigde bevoegdheden van de docenten.

- In 2020 zijn ombuigingen per het nieuwe schooljaar (augustus) op de personeelslasten ten bedrage van € 346.000 begroot, voor het Lyceum (€ 273.000) en Burgum (€ 73.000). De ombuigingen zijn substantieel en niet eenvoudig te realiseren.
- Singelland heeft bij de functiemix een aantal keuzes gemaakt met financiële risico's. Er wordt geen bovengrens gehanteerd, zodat de instroom in LC en LD groter kan zijn dan verwacht. Dat is inmiddels het geval maar past nog binnen de financiële kaders van de begroting.
- Door de ontwikkelingen op ICT-gebied, kan er meer maatwerk voor leerlingen – in de brede zin van het woord – worden gerealiseerd. De mogelijke didactische winst vraagt opnieuw substantiële investeringen in het netwerk.
- Het toenemende gebruik van devices in de klas zal zorgen voor een afnemend gebruik van boeken. Dit levert een risico op van een desinvestering van de meerjarige boeken. De boeken worden in 2020 nog steeds gebruikt.
- Met het instellen van het Singelland Leermiddelen Ontwikkelfonds wordt de ontwikkeling van leermiddelen door medewerkers van Singelland gestimuleerd en gefaciliteerd. De ontwikkeling levert kwalitatief uitstekende onderwijsproducten en zorgt daar bovenop voor veel arbeidsplezier en –tevredenheid. De kosten voor boeken/licenties zullen hierdoor naar verwachting dalen.
- De fluctuatie van het aantal leerlingen bij het ISK zorgt voor risico's en kansen. De financiële bekostiging is namelijk erg aan schommelingen onderhevig vanwege 4 peildata voor de bepaling van het aantal leerlingen. Ook is er een risico van een eventuele krimp en het sluiten van het AZC. Er is een behoorlijke flexibele schil en een bestemmingsreserve om dit op te vangen.
- De opbrengstenkaarten geven een goed beeld van de kwaliteit van het onderwijs en worden steeds belangrijker voor de aanmelding van het aantal leerlingen. De locaties moeten voldoende anticiperen op de uitslag van opbrengstenkaarten en de gevolgen hiervan op de (gemiddelden van de) opbrengstenkaarten van het volgende jaar.
- De afgelopen 2 jaar was er een hoog ziekteverzuim met hoge vervangingskosten. De risico's bij een hoog ziekteverzuim zijn financieel groot en hebben ook een risico voor de leeropbrengsten. Ziekte zorgt voor meer druk op andere docenten waardoor ziekte nog verder kan toenemen. Ook een gebrek aan goede vervangers zorgt voor druk op de organisatie. Het goed naleven van het ziekteverzuimprotocol enerzijds en een duurzame investering in positieve gezondheid is meer dan belangrijk.
- Het Expertise Centrum Singelland (ECS) wordt (grotendeels) gefinancierd door het intern en extern uitlenen van personeel op basis van uurtarieven. In de tarieven is gerekend met een vastgestelde bezettingsgraad en geen winstopslag. Bij een lagere bezettingsgraad ontstaat er een bezettingsverlies. Er is een behoorlijke reserve vanuit het SWV 3.01 aanwezig om deze risico's op te vangen.
- De 'Wet meer ruimte voor nieuwe scholen' is aangenomen door de 2^e kamer. Hierdoor wordt het eenvoudiger om een nieuwe school te stichten. Zeker in krimpgebied is dit als risico te duiden.
- De besturen van OSG Singelland en CSG Liudger hebben onderzoek laten doen naar mogelijke (verdergaande) vormen van samenwerking tussen de beiden scholen voor Praktijkonderwijs. De grond voor dit onderzoek is gelegen in de wens en noodzaak om te kijken wat er nodig is om praktijkonderwijs in Drachten toekomstbestendig te maken. De MR-en en Raden van Toezicht van beide organisaties hebben inmiddels ingestemd met de intentieverklaring respectievelijk deze goedgekeurd waarmee uitvoering wordt gegeven aan scenario twee uit het onderzoek.
- Bij een andere verdeling van de gelden voor passend onderwijs over de scholen door het SWV bestaat er een risico op lagere inkomsten. Dit geldt met name voor Singelland vanwege het hoge aantal LWOO-leerlingen.
- Bij een verdere groei van het Matrix Lyceum zal er sprake zijn van voorfinanciering (t-1 jaar systematiek van Renn4). Tevens bestaat er de mogelijkheid dat er vanuit het Samenwerkingsverband subsidies worden toegekend aan het Matrix Lyceum.
- In 2020 geldt er een negatieve rente boven het saldo van 2,5 miljoen euro, dit is niet begroot.
- Bij het maken van de begroting van 2020 was nog niets bekend over het onderwijsconvenant. De uitgaven voor 2020 uit het onderwijsconvenant zijn zodoende niet begroot. In 2019 is €530.000 ontvangen voor uitgaven (extra middelen voor meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, begeleiding van zij-instromers, onderwijsinnovatie of maatregelen arbeidsmarktvragestukken) in 2020 en 2021. De inkomsten zijn opgenomen in het resultaat van 2019 en hier is een bestemmingsreserve voor gevormd.
- In 2020 is de verwachting dat er wellicht weer geparticipeerd kan worden in een ESF traject voor De Venen.
- Op de locatie VHS is sprake van een herontwerp van het onderwijs voor G-TL, waarmee een nieuw en geactualiseerd onderwijsaanbod ook weer binnen de financiële kaders past.
- Voor techniekonderwijs en versterking van het beroepsonderwijs zijn extra middelen beschikbaar gekomen. De regeling lijkt vooral kansen te bieden ook waar het het overeind houden van het aanbod en aansluiting met de arbeidsmarkt betreft.

C) Continuïteitsparagraaf

In de onderstaande tabellen zijn de gegevens uit de meerjarenbegroting van 2020-2023 gebruikt.

Balans

(bedragen x 1.000)

	jaar rekening 2019	2020	2021	2022
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	7.375	7.605	7.252	6.862
Financiële vaste activa	0	276	276	276
Totaal vaste activa	7.375	7.881	7.528	7.138
Vlottende activa				
Vorderingen	1.131	1.939	1.814	1.777
Liquide middelen	9.084	7.328	7.732	7.970
Totaal vlottende activa	10.215	9.267	9.546	9.747
Totaal activa	17.590	17.148	17.074	16.885
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.199	3.766	3.979	4.095
Bestemmingsreserve publiek	2.711	2.194	2.169	2.144
Bestemmingsreserve privaat	821	821	821	821
Totaal eigen vermogen	7.731	6.994	7.085	7.087
Voorzieningen	5.795	5.317	5.580	5.766
Kortlopende schulden	4.064	4.837	4.409	4.032
Totaal passiva	17.590	17.148	17.074	16.885

Staat / Raming van Baten en Lasten

(Bedragen x 1.000)

	jaar rekening 2019	T+1 2020	T+2 2021	T+3 2022
Baten				
3.1 Rijksbijdragen	34.009	31.318	30.427	29.888
3.2 Overige overheidsbijdragen en –subsidies	114	30	30	30
3.5 Baten	1.969	1.917	1.822	1.790
Totaal baten	36.092	33.265	32.279	31.708
4.1 Personeelslasten	28.479	26.638	26.075	25.839
4.2 Afschrijvingen	1.474	1.301	1.213	1.184
4.3 Huisvestingslasten	1.949	1.842	1.842	1.842
4.4 Overige lasten	3.532	3.305	3.075	2.922
Totaal lasten	35.434	33.086	32.205	31.787
Saldo baten en lasten	658	179	74	-79
5. Financiële baten en lasten	76	9	17	81
Resultaat	734	188	91	2
overige kengetallen:				
leerlingenaantallen	3.481	3.215	3.160	3.134
personele bezetting in fte				
- Bestuur / Management	20,2	18,9	18,5	18,3
- Onderwijzend Personeel	250,1	233,9	229,0	226,9
- overige medewerkers	95,5	89,3	87,4	86,6
- totaal	365,8	342,2	334,9	331,9

Toelichting kengetallen: balans, baten en lasten en overige

- Het leerlingenaantal gaat dalen.
- Het aantal fte's daalt door een lager aantal leerlingen.
- De stand van de voorzieningen stijgt doordat er meer gedoteerd wordt aan de voorziening onderhoud dan er wordt onttrokken.
- De inkomsten en uitgaven dalen door een lager leerlingenaantal.
- De financieringsstructuur gaat niet veranderen.

Hierboven is door de Raad van Toezicht goedgekeurde meerjarenbegroting uit juni opgenomen. De meerjarenbegroting is in december geactualiseerd naar de begroting 2020. De begroting 2019 sluit met een saldo van € 0. De begrotingscijfers voor het jaar 2019 zijn goedgekeurd door de Raad van Toezicht. In vergelijking met de meerjarenbegroting 2020-2023, waarbij was uitgegaan van een resultaat van € 188.000, is er een verschil van € 188.000. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door het onvoldoende aanpassen van de formatie aan het veel lagere leerlingenaantal bij Het Drachtster Lyceum en in Burgum. De doelstelling blijft dat Singelland als geheel en de locaties afzonderlijk een sluitende begroting presenteren.

Het aantal leerlingen is per 1 oktober 2019 gedaald met 211 leerlingen naar 3.270 leerlingen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door minder leerlingen op het Drachtster Lyceum en in Burgum. Voor het schooljaar 2020-2021 wordt een verdere daling voorzien.

De deelbegrotingen zien er afzonderlijk als volgt uit:

VHS	178.100
Burgum	-109.800
Surhuisterveen	30.900
ISK	42.200
De Venen	27.000
Drachtster Lyceum	-227.400
Matrix Lyceum	-76.000
Centraal	135.000
OSA + ECS	0
Totaal	0

Het is belangrijk dat locaties hun eigen 'financiële broek' kunnen ophouden en structureel gezond zijn. Dit geldt in 2020 voor alle locaties, uitgezonderd het Drachtster Lyceum en Burgum. Het Matrix Lyceum heeft een negatief resultaat vanwege de sterke groei van het aantal leerlingen en de t-1 bekostiging.

Investerings

De investeringsbegroting geeft een totaal bedrag aan van bijna 2,1 miljoen euro. Het betreft voor een groot gedeelte verbouwing en inrichting van de kantine in de VHS (€ 497.000), kantine-inrichting in Surhuisterveen (€ 100.000) en ICT, met als deelprojecten netwerk, wifi en firewalls (€ 1.020.000).

Liquiditeit

De liquiditeit is voor de toekomst toereikend en er is geen externe financiering noodzakelijk.

Kasstromen en financieringsbehoefte

Vanuit de huidige financiële positie en de kasstromen is er geen aanvullende financieringsbehoefte voor de komende jaren vastgesteld.

Vrij besteedbare vermogen

Het vrij besteedbare vermogen aan liquide middelen (9,1 miljoen) is toereikend om de bedrijfsactiviteiten te kunnen voortzetten. In het eigen vermogen zijn beleidsmatig een aantal specifieke bestemmingsreserves opgenomen voor risico's en toekomstige ontwikkelingen.

Risico's

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkers en vorderingen op overige debiteuren. Het kredietrisico inzake deze vorderingen is beperkt.

Rente risico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van aangeschafte effecten.

Prijrisico

OSG Singelland heeft diverse inkoopcontracten afgesloten waarin prijsafspraken zijn gemaakt. Derhalve is het prijsrisico dat OSG Singelland loopt beperkt.

Kasstroomrisico's

OSG Singelland heeft voldoende financiële middelen op op korte- en lange termijn te voldoen aan haar financiële verplichtingen.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het bepalen van de risico's vindt plaats bij het maken van de meerjarenbegroting in het voorjaar en de reguliere begroting in het najaar. Hierbij vinden gesprekken plaats met de voorzitter CvB, de locatiedirecteuren, de controller en het hoofd P&O.

De bepaalde risico's krijgen vervolgens een plaats in de meerjarenbegroting en de begroting.

De inhoudelijke risico's worden beschreven op pagina 22 risico's en kansen.

De ondersteuning en advisering van het bestuur door de Raad van Toezicht bij beleidsvraagstukken en de financiële problematiek wordt beschreven in het verslag van de Raad van Toezicht (zie pagina 3).

Prestatiebox

De ontvangen middelen 'Prestatiebox' van uiteindelijk € 323,50 per leerling worden volledig ingezet waarvoor ze oorspronkelijk ontvangen werden. In totaliteit gaat het hier om € 1.108.149 (op basis van 1 oktober 2018).

III Onderwijsprestaties

In dit hoofdstuk wordt cijfermatig inzicht gegeven in de behaalde resultaten.

1. Leerlingaantal

Aantal leerlingen per locatie 1 oktober 2018

	Totaal	LWO	PRO
VHS	868	385	0
Burgum	376	39	0
Surhuisterveen	486	120	0
ISK	178	4	0
De Venen	219	0	219
Drachtster Lyceum	1.354	0	0
	<u>3.481</u>	<u>548</u>	<u>219</u>

Aantal leerlingen per locatie 1 oktober 2019

	Totaal	LWO	PRO
VHS	834	372	0
Burgum	319	37	0
Surhuisterveen	488	136	0
ISK	166	2	0
De Venen	207	0	207
Drachtster Lyceum	1.253	0	0
	<u>3.267</u>	<u>547</u>	<u>207</u>

2. Kwaliteitszorg

Opbrengsten en rendement onderwijs¹⁾ voor de periode 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019.

		VHS			SHV			BGM			DL		
		16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19
Onderwijspositie ²⁾		7%	23%	20%	10%	19%	11%	0%	-2%	-4%	16%	10%	8%
Onderbouwsnelheid	vmbo	100%	99%	99%	100%	100%	100%	100%	100%	98%			
	havo/vwo										98%	98%	98%
Bovenbouwsucces	vmbo	94%	95%	88%	97%	95%	97%	90%	94%	93%			
	havo/vwo							86%	80%	74%	87%	89%	84%
Examencijfers	vmbo	6,7	6,6	6,5	6,8	6,5	6,5	6,4	6,4	6,3			
	havo/vwo							6,4	6,2	6,5	6,4	6,5	6,4
Slaagpercentage	vmbo	98%	98%	94%	99%	97%	98%	91%	95%	94%			
	havo/vwo							87%	90%	97%	88%	92%	86%
Ongedipl. Schoolverlaten		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0

1) bron: gegevens van de Inspectie van het Onderwijs en het CFI

2) De onderbouwpositie is gebaseerd op:

- de adviezen van de basisschool;
- de onderwijssoort waarin deze leerlingen voor het eerst onderwijs volgen in het 3^e ljr;

Drachtster Lyceum

Opbrengstenkaart

		Gemid. score laatste 3 jaar	Norm	Beoordeling
Onderwijspositie	havo/vwo	10,95%	4,75%	Boven de norm
Onderbouwsnelheid	havo/vwo	98,20%	95,48%	Boven de norm
Bovenbouwsucces	havo	85,40%	81,59%	Boven de norm
	vwo	88,32%	81,76%	Boven de norm
Examencijfers	havo	6,41	6,26	Boven de norm
	vwo	6,47	6,23	Boven de norm

2017-2018

Landelijk

Slaagpercentage	havo	84%	88%
	vwo	86%	91%
Ongediplomeerd	havo	0	-
	vwo	0	-

VHS

Opbrengstenkaart

		Gemid. score laatste 3 jaar	Norm	Beoordeling
Onderwijspositie	vmbo	16,60%	-10,05%	Boven de norm
Onderbouwsnelheid	vmbo	99%	95,48%	Boven de norm
Bovenbouwsucces	vmbo (b)	92,88%	87,87%	Boven de norm
	vmbo (k)	93,97%	86,86%	Boven de norm
	vmbo (t)	91,25%	86,86%	Boven de norm
Examencijfers	vmbo (b)	6,86	6,50	Boven de norm
	vmbo (k)	6,39	6,23	Boven de norm
	vmbo (t)	6,58	6,19	Boven de norm

2018-2019

Landelijk

Slaagpercentage	vmbo (b)	92%	98%
	vmbo (k)	97%	96%
	vmbo (t)	93%	93%
Ongediplomeerd schoolverlaten	vmbo (b)	0	-
	vmbo (k)	0	-
	vmbo (t)	0	-

Surhuisterveen

Opbrengstenkaart

		Gemid. score laatste 3 jaar	Norm	Beoordeling
Onderwijspositie	vmbo	13,74%	-10,05	Boven de norm
Onderbouwsnelheid	vmbo	100%	95,43%	Boven de norm
Bovenbouwsucces	vmbo (b)	96,55%	87,87%	Boven de norm
	vmbo (k)	97,45%	86,85%	Boven de norm
	vmbo (t)	94,97%	86,89%	Boven de norm
Examencijfers	vmbo (b)	6,99	6,50	Boven de norm
	vmbo (k)	6,47	6,23	Boven de norm
	vmbo (t)	6,37	6,19	Boven de norm

2017-2018

Landelijk

Slaagpercentage	vmbo (b)	100%	98%
	vmbo (k)	100%	96%
	vmbo (t)	94%	93%
Ongediplomeerd schoolverlaten	vmbo (b)	0	-
	vmbo (k)	0	-
	vmbo (t)	0	-

Burgum

Opbrengstenkaart

		Gemid. score laatste 3 jaar	Norm	Beoordeling
Onderwijspositie	vmbo/havo	-2,05%	-7,00	Boven de norm
Onderbouwsnelheid	Vmbo/havo	99,32%	95,47%	Boven de norm
Bovenbouwsucces	vmbo (t)	92,40%	86,95%	Boven de norm
	havo	80,00%	81,80%	Onder de norm
Examencijfers	vmbo (t)	6,35	6,19	Boven de norm
	havo	6,37	6,25	Boven de norm

2017-2018

Landelijk

Slaagpercentage	vmbo (t)	94%	93%
	havo	97%	88%
Ongediplomeerd schoolverlaten	vmbo (t)	0	-
	havo	0	-

IV Bedrijfsvoering

1. Kengetallen ten aanzien van personeel (per 31 december)

	2019	2018
• Aantal medewerkers in dienst van Singelland	447	476
• Aantal medewerkers via P-flex bij Singelland	0	6
• Aantal fte in dienst van Singelland	358,32	370,75
• Aantal fte via P/flex bij Singelland	0	0,18
• Gewogen gemiddelde leeftijd	46,18	43,72

Leeftijdsopbouw personeel

	2019		2018	
	percentage	aantal	percentage	aantal
< 24 jaar	2,24	10	3,99	19
25-34 jaar	16,78	75	15,76	75
35-44 jaar	24,38	109	26,26	125
45-54 jaar	27,74	124	28,15	134
55-59 jaar	14,09	63	14,08	67
60-65 jaar	13,42	60	11,13	53
> 65 jaar	1,34	6	0,63	3
	Fte	aantal	Fte	aantal
Mannen	180,57	206	184,62	216
Vrouwen	177,76	241	186,13	260

Ziekteverzuim

In 2019 bedroeg het ziekteverzuim 5,33%, bijna een procent lager dan de 6,3 % in 2018.

Per locatie/afdeling is het ziekteverzuimpercentage als volgt verdeeld:

	2019
OSA	4,11%
ECS	5,21%
VHS	9,54%
Burgum	4,07%
Surhuisterveen	4,55%
ISK	2,94%
De Venen	2,44%
Drachtster Lyceum	4,09%

Beleid na ontslag

Het gevoerde beleid is gericht op beheersing van uitgaven inzake uitkering na ontslag. Ontslagen medewerkers worden aangemeld bij de reïntegratiemedewerker van Pompeblêd om een traject aan te gaan naar werk. De resultaten zijn positief.

2. Financiële kengetallen

Voor het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen hanteert de inspectie vanaf jaarverslag 2015 de volgende kengetallen. De kengetallen van Singelland van 2018 en 2019 zijn vergeleken met de cijfers van het gemiddelde van de sector.

Solvabiliteit (inclusief voorzieningen)

Gemiddelde sector: 0,64 Singelland 2018: 0,70 Singelland 2019: 0,77

Geeft inzicht in de mate waarin instellingen op langere termijn kunnen voldoen aan hun verplichtingen. Het ministerie hanteert een signaleringswaarde van lager dan 0,3.

Weerstandsvermogen

Gemiddelde sector: 25,8% Singelland 2018: 19,4% Singelland 2019: 21,4%

Geeft inzicht in het vrije vermogen voor het opvangen van eventuele calamiteiten. Het ministerie hanteert een signaleringswaarde van lager dan 5%.

Liquiditeit (current ratio)

Gemiddelde sector: 2,15 Singelland 2018: 1,82 Singelland 2019: 2,51

Geeft inzicht in de mate waarin instellingen op korte termijn (<1 jaar) kunnen voldoen aan hun verplichtingen. Het ministerie hanteert een signaleringswaarde van lager dan 0,75.

Rentabiliteit

Gemiddelde sector: 0,9% Singelland 2018: -0,7% Singelland 2019: 2,0%

Geeft inzicht in de mate waarin baten en lasten elkaar in evenwicht houden. Het ministerie hanteert de volgende signaleringswaarden: 3-jarig < 0%, 2-jarig < -5% en 1-jarig < -10%.

Huisvestingsratio

Gemiddelde sector: 7,1% Singelland 2018: 5,5% Singelland 2019: 5,9%

Geeft inzicht in het relatieve aandeel van huisvestingslasten ten opzichte van de totale lasten. Het ministerie hanteert een signaleringswaarde van hoger dan 0,10%.

Toelichting:

Solvabiliteit:	geen bijzonderheden
Weerstandsvermogen:	geen bijzonderheden
Liquiditeit:	geen bijzonderheden
Rentabiliteit:	positief door middelen onderwijsconvenant
Huisvestingsratio:	gestegen door verbouw kantine Surhuisterveen en de verhuizing naar De Barte (ISK).

Overige belangrijke kengetallen zijn:

	Sector 2018 ¹⁾	2018	2019
1) algemene reserve / totale baten	16,9%	10,9%	11,6%
2) voorzieningen / totale baten	8,4%	14,7%	16,0%
3) rijksbijdragen / totale baten	94,1%	94,1%	93,5%
4) ov. overheidsbedr./ totale baten	1,2%	0,7%	0,3%
5) pers. lasten / totale lasten	79,0%	80,3%	80,4%
6) totale lasten per leerling	NB	9.863	10.194
7) personele lasten per leerling	NB	7.921	8.193
8) huisvestingslasten per leerling	NB	502	561

¹⁾ bron: Financiële gegevens voortgezet onderwijs jaarrekeningen 2014 tot en met 2018 van het DUO.

3. Rapportage Singelland Onderwijstijd 2018/2019

klas	gemiddelde per klas					
	Norm Uren	geplande onderwijs tijd	uitval	uitval %	werkelijke les tijd	Vershil Met Norm
VHS						
klas 1	1.000	1.020	14	1,32%	1.007	7
klas 2	1.000	1.023	16	1,56%	1.007	7
klas 3	1.000	1.064	26	2,46%	1.038	38
klas 4	700	833	23	2,71%	811	111
Burgum						
klas 1	1.000	1.070	36	3,34%	1.034	34
klas 2	1.000	1.066	40	3,76%	1.026	26
klas 3	1.000	1.038	35	3,32%	1.004	4
klas 4	700	750	14	1,83%	736	36
klas 4 HAVO	1.000	1.038	-	-%	-	-
klas 5 HAVO	700	750	-	-%	-	-
Surhuisterveen						
klas 1	1.000	1.025	26	2,58%	999	-1
klas 2	1.000	1.009	33	3,29%	976	-24
klas 3	1.000	1.073	18	1,71%	1.055	55
klas 4	700	717	19	2,68%	698	-2
De Venen						
klas 1	1.000	921	5	0,54%	916	-84
klas 2	1.000	996	13	1,28%	983	-17
klas 3	1.000	947	4	0,37%	943	-57
klas 4	1.000	1.147	16	1,44%	1.131	131
klas 5	1.000	1.106	28	2,56%	1.078	78
klas 6	1.000	1.439	2	0,16%	1.437	437
Drachtster Lyceum						
klas 1	1.000	1.066	47	4,45%	1.018	18
klas 2	1.000	1.030	2	0,18%	1.028	28
klas 3	1.000	1.080	-2	-0,17%	1.082	82
klas 4	1.000	1.010	-16	-1,54%	1.026	26
klas 5 vwo	1.000	1.007	-15	-1,49%	1.022	22
klas 5 havo	700	746	-5	-0,71%	751	51
klas 6 vwo	700	742	-16	-2,19%	758	58

Jaarrekening 2019

Balans per 31 december 2019

(na resultaatbestemming)

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.2	Materiële vaste activa	7.375.413	7.693.905	
1.3	Financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>276.345</u>	
		7.375.413		7.970.250
Vlottende activa				
1.5	Vorderingen	1.130.908	2.117.048	
1.7	Liquide middelen	<u>9.083.747</u>	<u>7.508.069</u>	
		10.214.655		9.625.117
		17.590.068		17.595.367
2.1	Eigen Vermogen			
	Eigen vermogen	7.731.371	6.997.481	
2.2	Voorzieningen	5.794.983	5.293.570	
2.4	Kortlopende schulden	4.063.714	5.304.316	
		<u>17.590.068</u>	<u>17.595.367</u>	

Staat van baten en lasten over 2019

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten						
3.1	Rijksbijdragen	34.009.034	32.350.600		33.807.535	
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	113.543	148.800		242.433	
3.5	Overige baten	1.969.158	1.875.300		1.985.988	
	Totaal baten		36.091.735	34.374.700		36.035.956
Lasten						
4.1	Personeelslasten	-28.479.512	-27.775.200		-29.054.640	
4.2	Afschrijvingen	-1.473.933	-1.516.500		-1.549.160	
4.3	Huisvestingslasten	-1.948.662	-1.813.900		-1.841.395	
4.4	Overige lasten	-3.531.996	-3.449.100		-3.732.721	
	Totaal lasten		-35.434.103	-34.554.700		-36.177.916
5	Saldo baten en lasten		657.632	-180.000		-141.960
	Financiële baten en lasten	76.258	6.000		-105.972	
			76.258	6.000		-105.972
	Nettoresultaat		733.890	-174.000		-247.932

Kasstroomoverzicht over 2019

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		657.632		-141.960
Gecorrigeerd voor:				
· Afschrijvingen	1.473.933		1.549.160	
· Mutatie egalisatie invest subsidies	-3.558		-3.558	
· Mutatie voorzieningen	501.413		398.343	
· Mutatie werkkapitaal	-254.462		-570.111	
		<u>1.717.326</u>	<u>1.373.834</u>	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		2.374.958		1.231.874
Ontvangen interest	<u>3.830</u>		<u>4.953</u>	
		3.830		4.953
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>2.378.788</u>		<u>1.236.827</u>
Kasstroom uit investerings-activiteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-1.177.618		-1.969.866	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	289.946		1.469.929	
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-264.211		-353.465	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	348.773		0	
Overige investeringen in financiële vaste activa	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-803.110</u>		<u>-853.402</u>
Kasstroom uit financierings-activiteiten				
Aflossing langlopende schulden	<u>0</u>		<u>0</u>	
Totaal Kasstroom uit financierings-activiteiten		<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie liquide middelen		<u><u>1.575.678</u></u>		<u><u>383.425</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting met als statutaire zetel Drachten en het adres Van Haersmasingel 37, 9201 KN Drachten. De voornaamste activiteiten van Stichting voor Openbaar Voortgezet onderwijs in de gemeenten Smalingerland, Tytsjerkadiel en Achtkarspelen bestaan uit het voeren van onderwijs. Het Kamer van Koophandelnummer is 1080096.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen. Voldaan wordt aan de beleidsregels WNT.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie is in euro's.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen, kortlopende schulden en financiële vaste activa. Singelland maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten). Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd. Waardeveranderingen worden in het resultaat verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Investeringsubsidies vallen vrij naar rato van de afschrijving.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

· Gebouwen:	nvt
· Verbouwingen:	3,33% - 20%
· Inventaris en apparatuur:	5%-10%
· Automatisering	20% en 33%
· Leermiddelen	20%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Leermiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten voor aanschaf. Leermiddelen betreffen de boeken met een langdurig karakter, wat voornamelijk betrekking heeft op de theorieboeken en lesmateriaal voor docenten.

Bij de waardering van de leermiddelen wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

De obligaties worden gewaardeerd tegen de reële waarde, verminderd met bijzondere waardeverminderingen.

De wijze van waarde wordt bepaald op basis van opgave van de bank.

Vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwaarden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (Gewijzigde) Regeling Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs (kenmerk: WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op de Ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt. Volstaan wordt met vermelding onder de "niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen". De regeling komt te vervallen met ingang van 1 januari 2023.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Uitzondering op voorgaande voorwaarden betreft de egalisatievoorziening voor groot onderhoud.

De toevoegingen aan deze voorziening zijn bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan.

Toelichting op aanwezige voorzieningen:

voorziening groot onderhoud: voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van gebouwen is een voorziening gevormd.

De voorziening wordt berekend vanuit het actuele meerjarenonderhoudsplan, welke opgesteld is door een externe adviseur.

Singelland maakt gebruik van de tijdelijke regeling voor de verwerking van de voorziening voor de boekjaren 2019 en 2020.

voorziening spaarverlof: voor toekomstige opname van spaarverlof, de waarde wordt berekend op basis van de jaartaken van de medewerkers, waarbij de medewerkers begin van het schooljaar aangeven hoeveel uren in het huidige schooljaar gespaard c.q. opgenomen worden uit hoofd van spaarverlof.

voorziening jubilea: voor toekomstige jubileumuitkeringen, de waarde wordt berekend op basis van het gemiddelde te berekenen

van de onttrekkingen aan jubileumuitkeringen over de afgelopen drie jaar, welke vervolgens vermenigvuldigd worden voor de komende 5 jaren.

voorziening wachtgelden: voor toekomstige wachtgelduitkeringen, de voorziening is opgebouwd vanuit de overzichten UWV, waarbij per medewerker in de WW de persoonlijke situatie (kans op re-integratie op de arbeidsmarkt op basis van profiel en leeftijd medewerker) geanalyseerd wordt om de omvang van de te voorziene bedragen betrouwbaar te schatten. Over de totale uitkeringen komt 25% voor rekening van OSG Singelland.

De te voorzienbare bedragen zijn verdisconteerd over de looptijd t/m einddatum recht WW conform de IAS 19 discount rate.
voorziening persoonlijk budget: voor niet ingezette uren persoonlijk budget, de waarde betreft de niet ingezette uren per medewerker maal een uurtarief.

voorziening langdurig zieken: wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces. De waarde betreft de salariskosten van de betreffende medewerkers.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwwaarden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Rijksbijdragen

De jaarlijkse normatieve rijksbijdrage (lump sum) wordt in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Overige overheidsbijdragen en - subsidies worden als baten verantwoord op het moment dat deze besteed zijn.

Overige baten

De post 'overige baten' omvat onder andere de baten uit hoofde van de verhuur van ruimten, ontvangen uit hoofde van ouderbijdragen en de baten ingevolge de detachering van medewerkers. Baten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Vooruit ontvangen baten worden als overlopende passiva in de balans opgenomen.

Personeelsbeloningen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De stichting heeft de toegezegd-pensioenregelingen bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Voor de regeling betaalt de stichting op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het pensioenfonds. Behalve de betaling van premies heeft de stichting geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord als personeelskosten.

Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De beleidsdekkingsgraad van Stichting ABP per 31 december 2019 is 95,8%.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.3 Leermiddelen	1.2.4 Egalisatie- rekening	1.2.5 In uitvoering en vooruit- betalingen	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2019:						
· Aanschafprijs	3.493.584	16.186.809	738.184	-626.775	21.214	19.813.016
· Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-1.010.285</u>	<u>-11.280.752</u>	<u>-445.954</u>	<u>617.880</u>	<u>0</u>	<u>-12.119.111</u>
· Boekwaarde	<u>2.483.299</u>	<u>4.906.057</u>	<u>292.230</u>	<u>-8.895</u>	<u>21.214</u>	<u>7.693.905</u>
Mutaties in de boekwaarde:						
· Investerings	173.534	783.684	45.169	0	175.231 ¹⁾	1.177.618
· Desinvesteringen	0	-4.578	-264.154	0	-21.214	-289.946
· Desinvest.cum. afschrijvingen	0	57	264.154	0	0	264.211
· Afschrijvingen	-147.632	-1.196.776	-129.525	3.558	0	-1.470.375
· Waardeverminderingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
· Saldo	<u>25.902</u>	<u>-417.613</u>	<u>-84.356</u>	<u>3.558</u>	<u>154.017</u>	<u>-318.492</u>
Stand per 31 december 2019:						
· Aanschafprijs	3.667.118	16.965.915	519.199	-626.775	175.231	20.700.688
· Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-1.157.917</u>	<u>-12.477.471</u>	<u>-311.325</u>	<u>621.438</u>	<u>0</u>	<u>-13.325.275</u>
· Boekwaarde	<u>2.509.201</u>	<u>4.488.444</u>	<u>207.874</u>	<u>-5.337</u>	<u>175.231</u>	<u>7.375.413</u>

¹⁾ Betreft grotendeels de verbouw van de kantine op de VHS.

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.3.6 Obligaties	Totaal
	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2019	276.345	276.345
Mutaties:		
· Investerings	0	0
· Desinvesteringen	-348.773	-348.773
· Waardeveranderingen	<u>72.428</u>	<u>72.428</u>
Stand per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>0</u>

De obligatie is verkocht in 2020.

1.5 Vorderingen

	2019		2018
	EUR	EUR	EUR
1.5.1 Debiteuren		350.103	360.430
Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO	8.100		100
Pompebled	<u>26.050</u>		<u>29.588</u>
1.5.3 Samenwerkingsverbanden		34.150	29.688
Gemeente Tytsjerkeraadiel	6.772		6.224
Gemeente Smallingerland	<u>27.744</u>		<u>897.978 ¹⁾</u>
1.5.6 Overige overheden		34.516	904.202
COA	9.472		26.001
CSG Liudger	120.576		150.273
Lauwers College	5.976		4.917
Renn4	353.137		179.569
ESF	0		165.305 ²⁾
BTW teruggaaf 2018	0		90.812
Overige	<u>24.948</u>		<u>5.167</u>
1.5.7 Overige vorderingen		514.109	622.044
Vooruitbetaalde bedragen	224.694		213.020
Vooruitbetaalde bedrag opleidingsschool	<u>0</u>		<u>8.300</u>
1.5.8 Overlopende activa		224.694	221.320
1.5.9 Af: voorzieningen wegens oninbaarheid		<u>-26.664</u>	<u>-20.636</u>
Stand per 31 december		<u>1.130.908</u>	<u>2.117.048</u>

Onder de vorderingen bevinden zich geen vorderingen met een resterende looptijd langer dan een jaar.

¹⁾ Het betreft een vordering voor verbouw van De Barte (ISK) en voor uitbreiding van het Matrix College.

²⁾ Het betreft vordering voor het project Regionaal projectplan ESF2014-2020 Friesland voor de arbeidsmarktregio.

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2019	2018
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	20.636	18.419
Onttrekking	0	0
Dotatie	<u>6.028</u>	<u>2.217</u>
1.5.9 Stand per 31 december	<u>26.664</u>	<u>20.636</u>

1.7 Liquide middelen

	2019	2018
	EUR	EUR
1.7.1 Kasmiddelen	12.680	11.512
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.824.216	1.740.904
1.7.3 Ondernemersspaarrekeningen	6.246.851	5.755.653
1.7.4 Overige	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	<u>9.083.747</u>	<u>7.508.069</u>

De liquide middelen zijn geheel vrij opneembaar.

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2019		Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2019	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve						
2.1.1 Algemene reserve	<u>3.932.329</u>	3.932.329	267.262	0	<u>4.199.591</u>	4.199.591
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)						
Reserve "Risicofonds ISK"	1.259.398		-47.520	0	1.211.878 ¹⁾	
Reserve "SWV/ECS"	395.422		0	0	395.422 ²⁾	
Reserve vervangingsfonds	100.000		0	0	100.000 ³⁾	
Reserve huisvesting ISK	489.471		-16.667	0	472.804 ⁴⁾	
Reserve aanvullende bekostiging	<u>0</u>		530.815	0	<u>530.815</u> ⁶⁾	
		2.244.291				2.710.919
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)						
Reserve boekenfonds	367.993		0	0	367.993 ⁵⁾	
Reserve schoolfondsen DL	<u>452.868</u>		0	0	<u>452.868</u> ⁵⁾	
		820.861				820.861
Stand per 31 december		<u>6.997.481</u>	<u>733.890</u>	<u>0</u>		<u>7.731.371</u>

¹⁾ Reserve "Risicofonds ISK" is bestemd om de afvloeiingkosten van personeel op te vangen bij een mogelijke sluiting van het ISK.

²⁾ Reserve "SWV/ECS" is verkregen uit het opgeheven SWV en is bestemd om risico's m.b.t. het ECS op te vangen.

³⁾ Reserve vervangingsfonds is bestemd voor hoge vervangingskosten.

⁴⁾ Reserve huisvesting ISK is bestemd voor bijdrage aan de vervangende huisvesting voor het ISK, de onttrekking betreft de afschrijvingskosten.

⁵⁾ Reserve boekenfonds en schoolfonds is ontstaan bij wijziging van de bekostiging en is bestemd voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van boeken/lesmateriaal.

⁶⁾ Reserve aanvullende bekostiging betreffen extra middelen ontvangen in 2019 en bestemd voor uitgaven in 2020 en 2021.

2.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	2.3.1 Personeels- voorzieningen	2.3.3 Overige voorzieningen	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2019	1.588.508	3.705.062	5.293.570
Dotaties	438.630	764.903	1.203.533
Onttrekkingen	-278.162	-423.958	-702.120
Stand per 31 december 2019	<u>1.748.976</u>	<u>4.046.007</u>	<u>5.794.983</u>
Kortlopend deel < 1 jaar:	116.381	404.601	520.982
Langlopend deel > 1 jaar:	<u>1.632.595</u>	<u>3.641.406</u>	<u>5.274.001</u>
	<u>1.748.976</u>	<u>4.046.007</u>	<u>5.794.983</u>

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen bestaan uit de voorziening spaarverlof (€378.351), de voorziening jubilea (€180.200), de voorziening wachtgeld (€246.888), de voorziening persoonlijk budget (€918.537) en de voorziening langdurig zieken (€25.000).

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaat uit de voorziening onderhoud. De voorziening voor onderhoudskosten wordt gevormd voor periodiek groot onderhoud dat dient te worden verricht op de gebouwen. De voorziening voor onderhoudskosten is langlopend.

2.4 Kortlopende schulden

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.4.3 Crediteuren		573.472		697.552
· Loonheffing	862.999		1.326.249	
· Omzetbelasting	8.750		9.179	
· Premies sociale verzekeringen	317.125		<u>524.846</u>	
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.188.874		1.860.274
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen		379.564		708.139
Te betalen accountantskosten	11.835		11.492	
Salarissen	31.638		51.539	
Te betalen personeelsvereniging en projecten	34.920		33.025	
Vooruit ontvangen bedragen	71.742		18.058	
Vooruit ontvangen bedragen inzake werkweken	205.853		255.964	
Vooruit ontvangen bedragen inzake iPad	74.740		145.641	
Vooruitontvangen subsidie Opleidingsschool	11.042		33.684	
Te betalen subsidie Opleidingsschool	20.377		40.841	
Te betalen Liudger	186.320		217.863	
Overige	61.260		<u>38.075</u>	
2.4.9 Overige kortlopende schulden		709.727		846.182
Vakantiegeld	920.372		911.695	
Bindingstoelage	94.342		112.715	
Uitkeringskosten ww	24.902		26.466	
Projectgelden Ministerie OCenW niet geormerkt met prestatieverantwoording	173.929		103.088	
Projectgelden Ministerie OCenW niet geormerkt zonder prestatieverantwoording	-1.468		38.205	
2.4.1 Overlopende passiva		1.212.077		1.192.169
Stand per 31 december		<u>4.063.714</u>		<u>5.304.316</u>

Overige toelichting op de balans

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		bedrag van de toewijzing EUR	ontvangen t/m verslagjaar EUR	prestatie afgerond? ja/nee	nog te besteden
	Kenmerk	datum				
Lerarenbeurs	929781-1	20-9-2018	60.947	60.947	ja	0
Lerarenbeurs			48.818	48.818	nee	33.502
Doostroom PO-VO	DPOVO17038	20-12-2017	30.000	30.000	ja	0
Doostroom PO-VO	DPOVO18034	30-8-2018	124.000	124.000	nee	49.083
Doostroom PO-VO	DPOVO19052	22-8-2019	124.000	62.000	nee	49.083
Doostroom MBO	19030	29-11-2018	49.000	24.500	nee	0
Doostroom HAVO	19017	28-11-2019	49.000	24.500	nee	0
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	963804-3	19-12-2019	321.008	321.008	ja	0
Lerarenontwikkelfonds	lof 17-0405	19-7-2018	15.964	15.964	nee	4.656
Lerarenontwikkelfonds	lof 18-0010	20-12-2018	21.209	21.209	nee	6.186
Opleidingsschool	1013135	29-11-2019	380.000	160.512	nee	31.419
			<u>1.223.946</u>	<u>893.458</u>		<u>173.929</u>

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

Er zijn geen subsidies met verrekeningsclausule aanwezig.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vordering Ministerie OCW

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (Gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs"

(kenmerk: WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op het Ministerie van OCW. De regeling komt te vervallen met ingang van 1 januari 2023.

Hiervan is niet gebruik gemaakt. De vordering op het Ministerie van OCW is ter hoogte van de op dat moment bestaande schuld aan het personeel in verband met:

- de tot en met december opgebouwde bruto vakantietoelagen;
- de over de maand december door het bevoegd gezag verschuldigde afdracht pensioenpremies en loonheffing verbonden salarisbetalingen op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Opgenomen onder de niet uit de balans blijvende vorderingen ten bedrage van per 31-12-2019.

Opstartsubsidie Matrix Lyceum

De opstartsubsidie (€80.780) voor het Matrix Lyceum moet worden terugbetaald als gezamenlijk met RENN4 wordt besloten het Matrix Lyceum te beëindigen.

Kantine VHS

Voor de resterende werkzaamheden aan de kantine van de VHS is in de begroting van 2020 een bedrag opgenomen € 400.000.

Pro-rata regeling

In samenspraak met Deloitte is er een aanvraag naar de belastingdienst gegaan voor de pro-rata regeling (aftrek BTW op bouw en gemengde kosten) voor 2011. Het gaat om een bedrag van ongeveer €140.000.

Claims

Geen claims.

Gebeurtenissen na balansdatum

Covid-19

Het uitbreken van de coronacrisis in maart 2020 betreft een gebeurtenis na balansdatum die geen nadere informatie verschaft over de feitelijke situatie per balansdatum. De continuïteit van de school is niet in het geding.

In onderwijskundige zin worden de maatregelen en oplossingen die inherent zijn aan de Corona crisis gemonitord met het oogmerk de kansen en successen op met name het gebied van afstandslernen, toetsen en curriculum bewustzijn te borgen.

In personele zin lijken de consequenties van de Corona crisis te overzien. Hoewel de belasting van docenten en het onderwijs ondersteunend personeel onder de omstandigheden waaronder zij het aanbieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs weten te continueren hoog mag worden genoemd, leidt dit niet tot bijvoorbeeld een hoger ziekteverzuim.

In financiële zin is de verwachting dat onvoorziene kosten zoals het annuleren van excursies en reizen en kosten die juist niet gemaakt worden ten gevolge van het sluiten van scholen elkaar redelijk in evenwicht zullen houden. In ieder geval lijken de onvoorziene kosten ook zonder die dekking betaalbaar. Er zijn geen problemen te voorzien met leveranties.

Meerjarige financiële verplichtingen

De volgende meerjarige verplichtingen (met een jaarbedragwaarde groter dan €20.000) zijn aangegeven:

Onderwerp	Leverancier	Looptijd	Startdatum	Einddatum	Opmerkingen
Multi functionals	Konica Minolta	5 jaar	1-2-2018	31-1-2023	
Drukwerk en grafische vormgeving	Jaroff/WM Veenstra	3 jaar, verlenging per jaar	1-7-2013	31-6-2016	verlengd tot 31-6-2020
Afvalinzameling	Omrin	3 jaar, verlenging per jaar	1-10-2013	1-10-2016	verlengd tot 1-10-2020
Telefonie abonnementen mobiel	M2c / Telfort zakelijk	2 jaar	1-8-2018	31-7-2020	contract loopt af, hier zullen de komende maanden nieuwe afspraken over gemaakt worden
Telefonie vast	TSG / Vodafone	5 jaar, verlenging per jaar	1-12-2016	30-11-2021	
Schoolmeubilair	EromesMarko	4 jaren, optie 3x2 jaar	1-3-2020	1-3-2024	is Europees aanbesteed
Schoolmeubilair	Heutink	4 jaren, optie 3x2 jaar	1-3-2020	1-3-2024	is Europees aanbesteed
Schoolmeubilair	Gispen	4 jaren, optie 3x2 jaar	1-3-2020	1-3-2024	is Europees aanbesteed
Losse inkoop diversen	Manutan	2 jaar, verlenging per jaar	1-5-2015	30-4-2017	verlengd tot 30-4-2021
Electriciteit	DVEP	6 jaar	1-1-2015	31-12-2020	is aanbesteed, nieuwe leverancier is DVEP per 1-1-2021
Gas	Eneco	6 jaar	1-1-2015	31-12-2020	is aanbesteed, nieuwe leverancier is DVEP per 1-1-2021
Telefonie Hardware	Telecom ServiceGroep	3 jaar	1-9-2013	1-9-2016	verlengd tot 5-7-2020
Europese aanbesteding ICT Hardware - Perceel 1	Raamcontract met Central Point, Buyitdirect & NTS	3 jaar, 2x1 optiejaar	3-6-2019	1-6-2022	aanbesteding heeft plaatsgevonden in 2019, nieuw contract
Europese aanbesteding ICT Hardware - Perceel 2	Raamcontract met Central Point, Buyitdirect & Switch	3 jaar, 2x1 optiejaar	3-6-2019	1-6-2022	aanbesteding heeft plaatsgevonden in 2019, nieuw contract
Europese aanbesteding schoonmaak	Hectas	3 jaar met optie 7 x 1 jaar	1-3-2013	28-2-2016	er is besloten om de schoonmaak in eigen beheer uit te voeren. Momenteel loopt het traject om dit uit te werken.
Koffie en koffievoorzieningen	Pelican Rouge	5 jaar, 3x1 optiejaar	29-8-2016	1-8-2021	
Data	FryslanRing / KPN	Betreft verlenging en upgrade lopende contract, 3 jaar	1-12-2018	30-11-2021	
Materialen t.b.v creatieve vakken en handvaardigheid	Heutink	2 jaar, met daarna optie voor jaarlijkse verlenging	1-10-2016	30-9-2018	verlengd tot 1-1-2021
Leermiddelen	VDE	jaarcontract, maximaal 3 x 1 optiejaar	1-2-2018	31-1-2019	2e optiejaar is ingegaan
Accountantsdiensten	Flynth	4 jaar met 1 optiejaar	1-11-2016	31-10-2020	
Netwerk	Brite	5 jaar	1-10-2015	30-9-2020	Dit contract is beëindigd en wordt nu op een andere manier ingevuld.
Zonnepanelen onderhoud	PrangerRosier	15 jaar	1-7-2016	30-6-2031	
Onderhoud installaties E&W	Heijmans	3 jaar, met daarna optie 3 x 1 jaar	1-1-2019	31-12-2021	
Levering en onderhoud audiovisuele middelen	PTH	2 jaar met 2 optiejaren	1-7-2017	30-6-2019	contract is verlengd tot 1 juli 2021 met de mogelijkheid van jaarlijkse verlenging tot 1 juli 2026
Levering relatiegeschenken	Vos en Setz	3 jaren met 3 x 1 optiejaar	1-8-2017	31-7-2020	

Toelichting op de onderscheiden posten staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
· Rijksbijdrage sector VO ²⁾	<u>29.773.732</u>		<u>29.179.930</u>		<u>30.262.736</u>	
3.1.1 Rijksbijdrage OCW		29.773.732		29.179.930		30.262.736
· Geoomerkte OCW subsidies		0 ¹⁾		0		0
· Niet-geoomerkte OCW-subsidies	3.114.680		2.415.970		2.475.542	
· Toerekening investeringssub.OCW	3.558		3.600		3.558	
· Subsidie opleidingsschool	<u>43.800</u>		<u>31.000</u>		<u>95.506</u>	
3.1.2 Overige subsidies OCW ²⁾		3.162.038		2.450.570		2.574.606
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		<u>1.073.264</u>		<u>720.100</u>		<u>970.193</u>
		34.009.034		32.350.600		33.807.535

¹⁾ Voor de geoomerkte subsidies geldt een bestedingsverplichting.

²⁾ Het betreffen structurele subsidies en niet structurele subsidies. In het beleid wordt hier rekening mee gehouden.

3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Fries	26.504		28.400		26.755	
Subsidie Gemeente	52.800		101.400		90.400	
Subsidie internationalisering	18.664		10.000		10.000	
ESF	1.271		0		106.771	
Overige	<u>14.304</u>		<u>9.000</u>		<u>8.507</u>	
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies		113.543		148.800		242.433
		113.543		148.800		242.433

3.5 Overige baten

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.5.1 Verhuur		21.183		12.600		14.986
3.5.2 Detachering personeel		458.462		374.800		278.752
3.5.5 Ouderbijdragen		703.603		721.500		793.277
Opbrengst kantine/restaurant	124.415		145.600		170.525	
Bijdrage COA voor leerlingen	22.999		21.000		31.983	
Liudger HAVO-top Burgum	113.005		89.500		135.958	
Matrix Lyceum	262.347		295.700		230.919	
ECS	188.417		176.100		176.755	
Belastingdienst pro rata	0		0		50.365 ¹⁾	
Overige	<u>74.727</u>		<u>38.500</u>		<u>102.468</u>	
3.5.6 Overige		785.910		766.400		898.973
		1.969.158		1.875.300		1.985.988

¹⁾ De belastingdienst heeft positief besloten op de pro-rata regeling (aftrek BTW op bouw en gemengde kosten) voor het jaar 2017.

4.1 Personeelslasten

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
· Brutolonen en salarissen	20.967.744	¹⁾	20.705.300		21.837.215	
· Sociale lasten	2.819.676	²⁾	2.737.200		2.910.304	
· Pensioenpremies	3.365.373	³⁾	3.208.500		3.238.884	
· Reiskosten woon-werk	281.951		272.900		292.770	
4.1.1 Lonen en salarissen		27.434.744		26.923.900		28.279.173
Dotatie/onttrek.personele voorzieningen	160.468		20.000		68.510	
Personeel niet in loondienst	381.092	⁴⁾	198.400		219.299	
Nascholingskosten	400.657		453.500		322.256	
Kosten Arbo	67.328		54.300		70.633	
Kosten jubilea, afscheid, ziekte	48.558		64.800		87.837	
Personeelsactiviteiten	24.126		37.100		22.681	
Werkkleding	9.338		6.000		4.228	
Uitbesteed werk	18.586		15.000		12.722	
Beloningsdifferentiatie	4.773		24.800		13.274	
Kosten 2e correctie	5.748		5.200		6.130	
EHBO vergoeding	13.016		13.200		13.950	
Overige personeelskosten	47.522		30.000		53.755	
4.1.2 Overige personele lasten		1.181.212		922.300		895.275
4.1.3 Af: uitkeringen		-136.444		-71.000		-119.808
		28.479.512		27.775.200		29.054.640

¹⁾ De personeelskosten zijn gestegen doordat er meer personeel is ingezet vanwege het hoge ziekteverzuim.

²⁾ De sociale lasten zijn gestegen door meer inzet van personeel.

³⁾ De pensioenkosten zijn hoger door gestegen pensioenpremies.

⁴⁾ Het personeel niet in loondienst is gestegen door de inhuur van 2 teamleiders.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2019 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers (exclusief inhuur) bij de organisatie, omgerekend naar dienstbetrekking 365,9 fte (2018: 382,7 fte).

WNT-verantwoording 2019 OSG Singelland

De WNT is van toepassing op OSG Singelland. Het voor OSG Singelland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 EUR 164.000. Dit is bezoldigingsmaximum behorende bij klasse E (13 – 15 complexiteitspunten).

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x €1	P.Schram
Functiegegevens	voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	142.546
Beloningen betaalbaar op termijn	20.362
<i>Subtotaal</i>	162.908
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	164.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totale bezoldiging	162.908
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	nvt

Gegevens 2018

Functiegegevens	voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.198
Beloningen betaalbaar op termijn	18.625
<i>Subtotaal</i>	157.823
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	158.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totale bezoldiging	157.823

Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x €1	L.Maaijeveld	I.Kalteren	J. van der Sluis	W.Knobbe	A.Schat-Zeckendorf	O.van der Galiën	J.Rijnhart	A.Janssen	T.Stoker
Functiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12			1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging									
Bezoldiging ¹⁾	7.904			5.500	3.287	3.287	5.500	5.500	5.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	24.600			16.400	16.400	16.400	16.400	16.400	16.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0			0	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging	7.904	0	0	5.500	3.287	3.287	5.500	5.500	5.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Gegevens 2018

Functiegegevens									
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/7	1/1 - 31/7	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12	1/8 - 31/12
Bezoldiging									
Bezoldiging	6.405	1.920	1.920	5.500	3.291	3.291	5.500	2.292	2.292
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	23.700	9.177	9.177	15.800	15.800	15.800	15.800	6.623	6.623

¹⁾ De vergoeding is voor alle leden (exclusief voorzitter) gelijk, de kosten zijn afhankelijk van de manier van declareren.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen¹.

4.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Gebouwen	147.632		168.400		134.987	
Inventaris en apparatuur	1.196.776		1.215.500		1.234.427	
Leermiddelen	129.525		132.600		179.746	
4.2.2 Materiële vaste activa		<u>1.473.933</u>		<u>1.516.500</u>		<u>1.549.160</u>

4.3 Huisvestingslasten

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3.1 Huur		41.362		45.000		50.648
Dotatie onderhoudsvoorziening	764.903 ¹⁾		743.100		756.650 ¹⁾	
Vrijval onderhoudsvoorziening	0		0		0	
4.3.3 Onderhoudskosten		764.903		743.100		756.650
4.3.4 Energie en water		373.361		333.600		337.368
4.3.5 Schoonmaakkosten		542.627		487.200		519.702
4.3.6 Heffingen		25.904		36.000		31.755
Tuinonderhoud	57.367		18.000		11.331	
Bewaking / beveiliging	7.672		8.700		9.328	
Kosten gezamenlijke huisvesting De Venen	135.466		142.300		124.613	
4.3.7 Overige		<u>200.505</u>		<u>169.000</u>		<u>145.272</u>
		<u>1.948.662</u>		<u>1.813.900</u>		<u>1.841.395</u>

¹⁾ Het lange termijn onderhoudsplan is berekend voor de komende 20 jaar.

4.4 Overige lasten

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
<i>Administratiekosten</i>						
Kosten HRM-software	74.661		80.000		71.551	
Papierkosten	22.669		26.300		24.438	
Kopieerkosten	144.614		140.000		173.284	
Drukwerk	23.449		29.300		32.669	
Telefoonkosten	45.280		41.800		48.722	
Accountantskosten	29.590		29.000		28.731	
Advieskosten	155.818 ¹⁾		117.500		208.018	
Overige administratiekosten	20.583		25.700		26.251	
Reis- en verblijfskosten	57.106		52.500		58.217	
<i>Bestuurskosten</i>						
Portokosten	15.769		18.600		18.668	
Lidmaatschap Pompebléd	65.903		76.000		78.069	
Lidmaatschap VOS/ABB	9.190		10.000		9.573	
Overige bestuurskosten	185.793 ²⁾		174.600		174.727	
<i>Onderwijsbeleid</i>						
Ontwikkelingskosten	7.366		165.000		7.386	
4.4.1 Administratie- en beheerskosten		<u>857.791</u>		<u>986.300</u>		<u>960.304</u>
Inventaris/ICT	477.783 ³⁾		370.000		396.590	
Lesmateriaal	289.948		267.700		295.890	
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen		<u>767.731</u>		<u>637.700</u>		<u>692.480</u>

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen		6.338		8.300		2.903
Werving personeel	7.718		22.500		61.350	
Opleidingskosten leerlingen	86.454		93.000		154.670	
PR kosten	137.637 ⁴⁾		94.000		98.037	
Inkopen werkboeken/licenties	535.233		501.500		588.026	
Inkopen kantine	135.637		189.400		186.218	
Desinvesteringskosten	4.522		0		13.638	
Onderhoud inventaris	31.298		57.100		46.646	
Bedrijfscontainer	24.162		18.000		25.204	
Buitenschoolse activiteiten/excursies	421.225		469.900		486.221	
Leerlingbegeleiding	45.960		34.500		14.737	
Kosten VAVO	60.608		39.000		53.805	
Kosten CJP	36.874		33.900		35.165	
Kosten ESF	5.324		0		9.801	
Kosten zomerschool	13.371		15.000		16.565	
Kosten internetlijnen	136.783		121.000		134.465	
Overige materiele kosten	217.330 ⁵⁾		128.000		152.486	
4.4.4 Overige		<u>1.900.136</u>		<u>1.816.800</u>		<u>2.077.034</u>
		<u>3.531.996</u>		<u>3.449.100</u>		<u>3.732.721</u>

¹⁾ De advieskosten zijn hoger door kosten voor de aanvraag van de subsidie Sterk techniek.

²⁾ De overige bestuurskosten betreffen onder meer: lidmaatschap VO-raad, bestuursvergoeding, vergaderkosten en verzekeringskosten.

³⁾ De kosten van ICT zijn gestegen door meer inhuur van expertise door de ICT afdeling.

⁴⁾ Door een nieuw marketingplan zijn de kosten gestegen.

⁵⁾ De kosten zijn hoger door de kosten van het 100 jarig jubileum van het Drachster Lyceum.

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Flynth Audit B.V. zijn ten laste gebracht van de organisatie, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	Flynth Audit B.V.	Overig Flynth netwerk	Totaal Flynth
	2019	2019	2019
Onderzoek van de jaarrekening	29.590	0	29.590
Andere controleopdrachten	0	0	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet controlediensten	0	0	0
	<u>29.590</u>	<u>0</u>	<u>29.590</u>

5 Financiële baten en lasten

	2019		Begroting 2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
5.1 Rentebaten	3.830		6.000		4.953	
5.3 Waardeverand.fin.vaste activa en effecten	72.428		0		-110.925	
		<u>76.258</u>		<u>6.000</u>		<u>-105.972</u>

Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO	Stichting	Drachten	4 ¹⁾
Pompebléd	Coöperatie	Heerenveen	4 ¹⁾

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

¹⁾ Er is sprake van bestuurlijke verbondenheid.

Resultaatbestemming

Het positieve resultaat van het verslagjaar ad € 733.890 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.

De algemene reserve wordt verhoogd met € 267.262, de reserve Risicofonds ISK wordt verlaagd met € 47.520, de reserve huisvesting ISK wordt verlaagd met € 16.667 en er wordt € 530.815 in de reserve aanvullende bekostiging gestopt.

Drachten, 28 mei 2020

Drs. P. Schram, voorzitter College van Bestuur

Drachten, 16 juni 2020

L. Maarleveld, voorzitter Raad van Toezicht

A. Schat - Zeckendorf, lid Raad van Toezicht

A. Jansen, lid Raad van Toezicht

O. van der Galiën, lid Raad van Toezicht

T.Stoker, lid Raad van Toezicht

J. Rijnhart, lid Raad van Toezicht

W. Knobbe, lid Raad van Toezicht

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het voortgezet onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs OSG Singelland in de gemeenten Smallingerland, Tytsjerkeraadiel en Achtkarspelen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting OSG Singelland, scholengemeenschap voor openbaar voortgezet onderwijs in Smallingerland en omgeving

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting OSG Singelland, scholengemeenschap voor openbaar voortgezet onderwijs in Smallingerland en omgeving te Drachten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting OSG Singelland, scholengemeenschap voor openbaar voortgezet onderwijs in Smallingerland en omgeving op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting OSG Singelland, scholengemeenschap voor openbaar voortgezet onderwijs in Smallingerland en omgeving, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 28 mei 2020
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. E.J. Schollaardt RA